

**Stockholms
stad**

Utvärdering av kvalitativa mål

Nordvästra Kungsholmen

2019 - 2020

Exploateringskontoret/kontakt

Projektansvariga:

Emma Lundborg,

Emma.Lundborg@stockholm.se

Sarah Löfling,

Sarah.Lofling@stockholm.se

Konsult/kontakt

United Minds Samhällsanalys AB

Ansvarig analytiker: Emma Persson,

Emma.Persson@unitedminds.se

Fotograf försättsblad: Lennart Johansson (Stockholms stad)

Innehåll

1. Sammanfattning	1
2. Bakgrund	2
2.1 Områdets bakgrund	3
3. Syfte	5
4. Projektgrupp	5
5. Metod	5
5.1 Tillämpning av utvärderingsmodell i Nordvästra Kungsholmen	7
6. Resultat från nordvästra Kungsholmen	14
6.1 Reaktionen på specifika påståenden (från gåturer och fokusgrupper)	14
6.2 Öppen diskussion om kvalitativa mål (från fokusgrupper)	54
6.3 Intervjuer	54
7. Slutsatser per mål	59
7.1 Övergripande mål	59
8. Sammanfattning av slutsatser	63
9. Reflektion	64
10. Källförteckning	70
11. Appendix	71
Appendix 1: Utvärderingsmodell	71
Appendix 2: Karta för gåturer	74
Appendix 3: Svarenkät för påståenden till gåturer	75
Appendix 4: Samtalsguideguide fokusgrupper	77
Appendix 5: Samtalsguide intervjuer	77

1. Sammanfattning

Under hösten 2019 genomförde Exploateringskontoret i Stockholms stad en utvärdering av kvalitativa mål i området nordvästra Kungsholmen, i stadsdelen Kungsholmen. De kvalitativa målen som utvärderades återfanns dels i det ursprungliga programmet som publicerades 2002, ”Nordvästra Kungsholmen: Program för ett stadsutvecklingsområde”, men även i andra dokument som gestaltnings- och kvalitetsprogram för olika delar av området.

Grunden för metoden är gåturer i bostadsområdet, under vilka deltagarna besvarar påstående knutna till olika platser som diskuteras i under en fokusgrupp. Metoden för utvärderingen är en vidareutveckling av den metod som togs fram under hösten 2016 för att utvärdera området Annedal i Bromma.

Tre olika typer av deltagare har varit med i utvärderingen: 1) personer som bor i nordvästra Kungsholmen, 2) personer som inte bor i, eller har någon särskild anknytning till, området, samt 3) tjänstepersoner från Exploateringskontoret. Utöver gåturer och fokusgrupper gjordes även individuella intervjuer med personer som kunde bidra med ett särskilt perspektiv, exempelvis en pedagog från en av förskolorna.

Utvärderingen av nordvästra Kungsholmen visar att det finns unika kvaliteter i området; Deltagare i utvärderingen vittnar om att de flyttat hit med anledning av exempelvis närheten till vattnet. Trots de unika kvaliteterna finns möjligheter till förbättring. Nedan redogörs för de främsta kvaliteterna och förbättringsområdena som framkom i utvärderingen.

Det har kommit att vistas betydligt fler personer i nordvästra Kungsholmen under sommarmånaderna än vad som kunde förutspås och initialt planerades för, vilket har påverkat området som helhet. Det stora antalet besökare under sommarmånaderna har medfört att området, framförallt strandpromenaden, upplevs som stökigt och att allmänna ytor blivit slitna

Boende upplever att biltrafiken tar för mycket plats i området och att bilar kör för fort. Det upplevs även som svårt att veta hur man ska röra sig på vissa ytor, så som var man får gå och cykla. Man upplever också att det finns en brist på övergångsställen.

Överlag uppfattas nordvästra Kungsholmen som tryggt, mycket på grund av att det rör sig mycket folk i området. I bottenvåningarna längs Hornsbergs strand finns många restauranger, vilket uppfattas skapa en levande gatumiljö. Dock önskas en variation av verksamheter, vilket deltagarna i utvärderingen anser skulle ge mer liv åt gaturummet året om. Längs andra större gator i området som Franzéngatan och Lindhagensgatan är utbudet mer varierat. Här menar deltagarna däremot att det saknas verksamheter som uppmanar till spontana besök.

Deltagarna i utvärderingen uppskattar områdets allmänna ytor och parker, framför allt strandpromenaden med dess närhet till vattnet. Vissa platser, så som Moa Martinssons torg och Nelly Sachs park upplevs som mindre genomtänkta; vissa uppger att de inte förstår syftet med utformningen av dessa platser. Kristinebergs strandpark uppfattas av deltagare till viss del svår att förstå på grund av tennishallens placering mitt i parken. Tennishallen ligger kvar i väntan på en ny lokalisering. När hallen är flyttad kan parken genomföras enligt ursprunglig plan. Tills dess är parkytan uppdelad och mycket välanvänd. Deltagare i utvärderingen upplever att parken har ett högt slitage.

Det upplevs finnas plats för rekreation och idrott i området, med nära tillgång till bad, fotboll, tennis, promenadstråk och flera allmänna lekplatser. Dock finns en avsaknad av lugnare miljöer samt platser anpassade för äldre. Området upplevs som mer anpassat för barn, mycket på grund av antalet lekplatser och närheten till förskolor. En annan aspekt som lyfts är att anpassningen till barnfamiljer möjligtvis gjort området mindre attraktivt för personer utan barn.

Tillgängligheten för personer med rörelsehinder anses överlag vara god. De områden som är mer svårtillgängliga är Brovaktensparken och soldäcken nere vid vattnet.

Sammantaget har området blivit attraktivt för både boende och besökare med dess närhet till grönområden, vatten, lek, restauranger och platser för rekreation. De områden som nämns ha förbättringspotential - nedskräpning/slitage, upplevd hög hastighet på fordonstrafik, stökighet - är kopplat till att det rör sig mer människor i området än vad man i planeringsprocessen förutsåg.

2. Bakgrund

Exploateringskontoret ansvarar för utformning och anläggande av den allmänna platsmarken, som gator, torg och parker, i exploateringsprojekt i Stockholms stad. För att gestaltningen av den allmänna platsmarken ska hålla en så hög kvalitet som möjligt formuleras kvalitativa mål under plan- och genomförandeprocessen i olika typer av dokument såsom gestaltningsprogram eller kvalitetsprogram. Dessa biläggs ofta detaljplanen.

Under 2016 beslutade Exploateringskontoret att genomföra en grundlig utvärdering av de kvalitativa målen i den allmänna platsmarken, i ett färdigbyggt område i Stockholm. Syftet var att bedöma huruvida de mål som en gång formulerats för området, i efterhand sett kunde anses vara uppfyllda eller inte. För pilotstudien valdes området Annedal i stadsdelen Bromma. Huvudanledningen till att just Annedal valdes för pilotstudien var att det fanns ett omsorgsfullt utformat gestaltningsprogram för området, som innehöll flera exempel på de olika typer av miljöer som Exploateringskontoret arbetar med. Området var i det närmaste färdigbyggt och flera delar hade varit bebodda tillräckligt länge för att de boende skulle kunna ge sin syn på de olika kvalitetsaspekterna.

Under 2017 beslutade Exploateringskontoret att fortsätta arbetet med att utvärdera de kvalitativa målen i färdigbyggda områden. För projekt nummer två valdes Henriksdalshamnen i Hammarby Sjöstad. Utvärderingsprojektet i Henriksdalshamnen

genomfördes under våren 2017. En tredje utvärdering genomfördes under hösten 2017 i området Årstadal/Liljeholmskajen i stadsdelen Hägersten-Liljeholmen. Områdets mark ägdes i huvudsak av en privat aktör, JM, vilket särskilde detta område från de två tidigare områdena (Annedal och Henriksdalshamnen). Hösten 2019 genomförde Exploateringskontoret en fjärde utvärdering. Området som valdes för utvärdering var nordvästra Kungsholmen.

2.1 Områdets bakgrund

Nordvästra Kungsholmen är redan i Översiktsplan 1999 betecknat som ett stadsutvecklingsområde. Stadsbyggnadsnämnden gav den 27 april 2000 i uppgift åt stadsbyggnadskontoret att påbörja arbete med program för Nordvästra Kungsholmen, vilket blev klart i juni 2002.

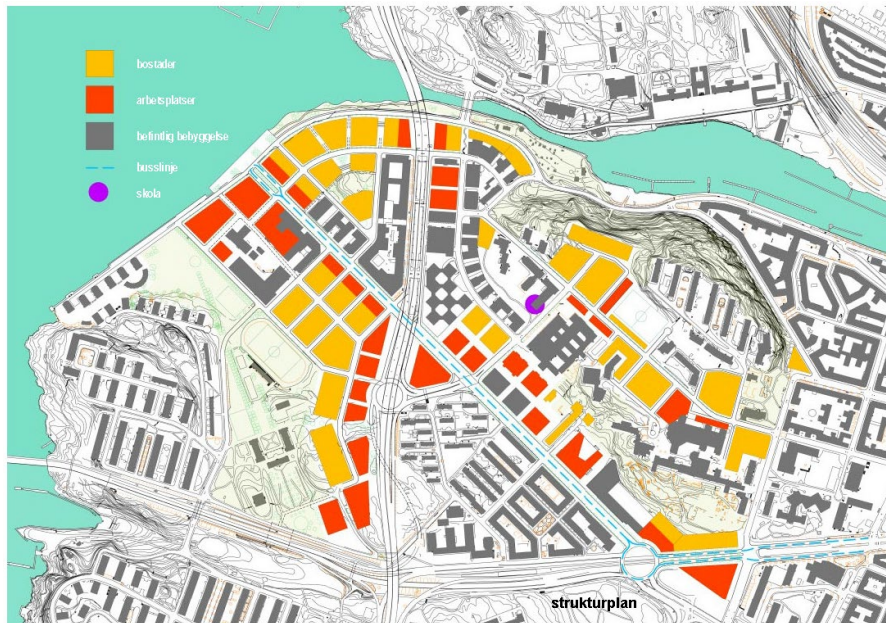
Området, som ligger i utkanten av Stockholms innerstad, beskrivs i programmet som ett heterogent område som präglas av industri- och hamnområdet. Området innehöll även andra funktioner som kontorshus, bussgarage, diverse institutioner, idrottsplatser, Kristinebergs slott och parkområden. Trafiken i området var påtaglig och den centrala Lindhagensgatan var hårt trafikerad. Essingeleden som går tvärs över området, i nordsydlig riktning, trafikerades dagligen av 90 000 fordon.

Flygbild från området västerifrån innan bebyggelse

Längs vattnet låg ett industri- och hamnområde som inte gick att passera. Ett av de främsta syftena med området var att återskapa strandpromenaden som skulle bli den sista länken som möjliggjorde att det gick att röra sig runt hela Kungsholmen.

Programmet beskrev möjligheten att realisera den mångfunktionella staden genom en samlokalisering av bostäder och arbetsplatser. För att det skulle kunna åstadkommas föreslogs det att bostadsområdena skulle inrymma lokaler och att arbetsplatsområdena skulle inrymma bostäder.

Strukturplan från programmet för nordvästra Kungsholmen.

Gul färg innebär bostäder, röd färg lokaler samt grå befintlig bebyggelse.

För att balansera dominansen av arbetsplatser i området föreslogs i första hand bostadskvarter (gul färg i karta) medan bullerstörda delar föreslog bebyggas med kontor och lokaler (röd färg i karta). I programmet sågs möjligheten att bygga 3 500 nya bostäder och 350 000 kvm lokaler inom en tioårsperiod vilket skulle innebära att områdets befolkning skulle fördubblas från 7 000 till 15 000 boende och från 15 000 till 30 000 arbetande. I området eftersträvades en varierad och nyskapande arkitektur och idrotten skulle ha en framträdande roll i området.

Den här utvärderingsstudien har fokuserat på en del av stadsutvecklingsområdet, se karta intill. För en mer inzoomad områdeskarta, se sidan 17.

3. Syfte

Syftet med den här studien är att utvärdera kvalitén i de offentliga miljöerna i nordvästra Kungsholmen utifrån de mål som formulerats i kvalitets- och gestaltungsprogram för området.

4. Projektgrupp

Huvudansvariga för projektet har varit Emma Lundborg, landskapsarkitekt och Sarah Löfling, trafikplanerare. Övriga projektdeltagare har varit Monika Marcus, trafikplanerare och Emma Wirén, landskapsarkitekt.

I arbetet med studien har Exploateringskontoret använt United Minds som externt konsultstöd. De analytiker som arbetat med studien är Emma Persson, Rebecca Persson och Frida Nilsson.

5. Metod

Metoden som använts för att utvärdera nordvästra Kungsholmen är en vidareutveckling av den metod som togs fram för att utvärdera Annedal, Henriksdalshamnen och sedan Årstadal/Liljeholmskajen. Metoden bygger i grunden på de kvalitativa forskningsmetoder som beskrivs av bland andra Robert K. Yin (2011) och Joseph Maxwell (2009). I boken "Kvalitativ forskning från start till mål" (2011) konstaterar Yin att "praktiskt taget alla händelser i verkliga livet [kan] bli föremål för en kvalitativ studie". Snarare än att ge en direkt definition på kvalitativ forskning använder Yin fem utmärkande drag för forskningsmetoden. Han menar att kvalitativ forskning i någon utsträckning:

- "studerar den mening som kan tillskrivas människors liv under verkliga förhållanden"
- "återger de människors åsikter och synsätt som ingår i studien"
- "täcker in de sammanhang och omständigheter människor lever i"
- "ger insikter om rådande eller framväxande begrepp som kan förklara mänskligt socialt beteende"
- "strävar efter att använda många källor i stället för en enda typ av belegg."

Den här studien syftar till att undersöka hur olika personer upplever ett bostadsområde utifrån ett antal olika dimensioner, genom att låta dessa personer redogöra för sina intryck och erfarenheter, framför allt genom samtal.

Den sista punkten, rörande källor, beskrivs vidare av Yin som en av de viktigaste parametrarna för att en kvalitativ studie ska generera robusta insikter. Han beskriver hur triangulering av data från olika källor *"är ytterst viktig för alla former av empirisk forskning, inte bara kvalitativ forskning"*. I den här studien uppnås den trianguleringen genom att utvärderingen består av ett antal olika moment med olika typer av deltagare. Gåturer genomförs i området, under vilken deltagarna besvarar påståenden på ett antal

stopp, och efter respektive stopp har en kortare fokusgrupp genomförts där frågeställningarna för stoppet diskuteras i plenum. Därefter genomförs en uppsamlade diskussion i slutet av gåturen där övergripande frågeställningar och intryck diskuteras. Metoden som använts för utvärderingen av nordvästra Kungsholmen är en vidareutveckling av metoden som använts i tidigare pilotstudier. Tidigare har fokusgruppen genomförts efter att hela gåturen avslutats.

Precis som i Annedal, Henriksdalshamnen och Årstadal/Liljeholmskajen genomförs utvärderingen dels med personer som bor i området och har en personlig relation till de olika platserna, och dels med tjänstepersoner från Exploateringskontoret, som har en yrkesmässig relation till olika stadsbyggnadsfrågor och därmed kan utvärdera området utifrån ett professionellt perspektiv. Liksom i Årstadal/Liljeholmskajen har även en tredje deltagarkategori adderats, civila personer som *inte* bor i området, icke-boende. Detta för att säkerställa att insikterna från medborgare inte är alltför präglade av ett internt boendeperspektiv utan även genomsyras av hur personer som skulle kunna bo i området ser på de olika frågeställningarna. Genom att lägga till denna grupp uppnås alltså en starkare triangulering som i sin tur ger mer robusta insikter om området. I Årstadal/Liljeholmskajen genomfördes två gåturer med icke-boende men på grund av förändrade förutsättningar under projektets gång har endast en fokusgrupp med icke-boende genomförts under utvärderingen av nordvästra Kungsholmen.

Utöver fokusgrupper och gåturer genomfördes en rad individuella intervjuer med utvalda personer som har en särskild relation till området.

Kort sammanfattat består utvärderingsmodellen av sju steg:

1. Att identifiera de kvalitativa målen, i gestaltningsprogrammet och i övriga styrande dokument, som ska utvärderas
2. Att omformulera målen till frågeställningar
3. Att identifiera de relevanta utvärderingsdeltagarna
4. Att definiera ett utvärderingsupplägg genom att kombinera olika utvärderingstekniker
5. Att förbereda utvärderingen
6. Att genomföra utvärderingen
7. Att analysera resultaten och dra slutsatser från dessa

De olika stegen i modellen beskrivs i närmre detalj i appendix 1.

5.1 Tillämpning av utvärderingsmodell i Nordvästra Kungsholmen

Avsnittet beskriver hur utvärderingsmodellen tillämpades i studien i nordvästra Kungsholmen, steg för steg.

5.1.1 Kvalitativa mål

De kvalitativa mål som utvärderats i den här studien kommer primärt från följande dokument:

- ”Nordvästra Kungsholmen: Program för ett stadsutvecklingsområde” (2002).
- ”Kvalitetsprogram för gestaltning av Brovakten: område vid Kv Glädjen mm i stadsdelen Stadshagen i Stockholm” (2008).
- ”Kvalitetsprogram för gestaltning av kv Kojan: Bilaga till detaljplan för kv Kojan mm på Kungsholmen i Stockholm” (2005).
- ”Gestaltningprogram: för Kristinebergs strandpark” (2005).

De övergripande målen är indelade i ”*barnen som målgrupp*”, ”*tillgänglighet och trygghet*”, samt ”*rekreation för alla*”. För nordvästra Kungsholmen har övergripande målet ”*tillgängliga vattenytor*” lagts till. Målen kopplade till olika typer av miljöer är indelade i ”*gator och stråk*”, ”*platser/torg*” och ”*parker*”. Nedan följer några exempel på kvalitativa mål för respektive målområde.

Övergripande mål

Barnen som målgrupp:

- ”Grönområdena ger en rik närmiljö, särskilt värdefull för barnen och de äldre.”

Tillgänglighet och trygghet:

- ”Tillgänglighetsaspekten beaktas vid utformning av gaturum och gårdsrum.”
- ”Ljussättningen ska bidra till att staden känns trygg och harmonisk att vistas i.”

Rekreation för alla:

- ”Programmet medför väsentliga förbättringar för gång- och cykeltrafikanterna och möjligheterna till rekreation och friluftsliv.”

Tillgängliga vattenytor:

- ”En kontinuerlig stadsfront bildas mot vattnet längs hela strandpartiet med generösa friytor i strandgata och strandpartier.”

Mål för olika miljöer

Gator och stråk:

- ”Gaturummen utformas tydligt och med publika lokaler i entréplanet för att ge liv åt gatumiljön, företrädesvis mot de större gatorna.” [Kvarteret Kojan]
- ”En levande stadsmiljö utgår från att ett rikt utbud finns tillgängligt utmed gatorna under större delen av dygnets timmar.”

Platser/torg:

- ”Det är viktigt att gränsen mellan privat gårdsyta och allmänna parkytor är tydlig.” [Kvarteret Kojan]
- ”Moa Martinsons torg inbjuder till en blandning av utomhusaktiviteter så som skateboardåkning och uteserveringar.”
- ”Den [Moa Martinsons torg] är sparsamt möblerad för att ge plats för stadens spontana liv i form av möten och aktiviteter som kommer av de lokaler som finns i de omgivande byggnaderna.”

Parker:

- ”Strandparken ska inte vara en ”finpark”, utan ett vardagsrum för de som bor i nordvästra Kungsholmen”
- ”Parkens [Nelly Sachs park] karaktär av naturpark ska behållas.”
- ”Brovaktenparken fungerar som en förbindelselänk mellan Franzégatan och strandparken. Parken är utformad som en facettmönstrad sluttande terrasspark att upplevas på långt håll eller för att passera igenom”

5.1.2 Frågeställningar

De generellt formulerade kvalitativa målen omformulerades till följande specifika frågeställningar som utvärderingsdeltagarna fick ta ställning till och diskutera under gåturen och fokusgrupperna. I vissa fall kommer frågeställningarna inte direkt från något av dokumenten som berör nordvästra Kungsholmen, utan har förekommit i tidigare utvärderingar och som ansetts relevanta för denna utvärdering. Påståendena som deltagarna utvärderade var följande:

Hornsbergs strand – mot bebyggelsen

- Jag upplever gångbanan som rymlig
- Jag upplever att gångbanan har plats för uteserveringar
- Jag får känslan av att jag är i en levande stadsmiljö där det finns ett rikt utbud under större delen av dygnets timmar

Moa Martinsons torg

- Jag anser att torget ger plats för stadens spontana liv i form av möten och aktiviteter

- Jag anser att Moa Martinsons torg inbjuder till en blandning av utomhusaktiviteter så som skateboardåkning och uteserveringar
- Jag upplever Moa Martinsons torg som bilfritt

Hornsbergs strand – mot vattnet

- Jag upplever att strandpromenaden med sitt parkstråk och sina flytbryggor är rymlig
- Jag anser att strandpromenaden inte är en "finpark" utan snarare ett vardagsrum för boende i närområdet
- Jag anser att strandpromenaden är utformad för promenader och vistelse, med sittplatser och ytor för lek
- Jag upplever att strandpromenaden utgörs av ett gång- och cykelstråk som är sammanhängande längs Kungsholmens nordvästra strand

Brovaktenparken

- Jag anser att parkområdet är utformat så att det blir vackert
- Jag upplever att parken inte uppmuntrar till längre vistelse
- Jag anser att Brovaktenparken fungerar som en länk mellan Franzégatan och strandpromenaden
- Jag upplever att Brovaktenparken är trygg och säker att passera för personer i alla åldrar
- Jag upplever Brovaktenparken som tillgänglig för alla (rullstol, barnvagn etc)

Eyvind Johnsons gata

- Jag upplever att platsen mellan bostadshusen upp mot Nelly Sachs park har en offentlig karaktär, dvs är öppen för alla
- Jag anser att det är enkelt att ta sig mellan Franzégatan och Nelly Sachs park

Nelly Sachs park

- Jag upplever Nelly Sachs park som en naturpark
- Jag upplever att parken med alla sina delar är öppen för alla
- Jag anser att parkens material och växter är av hög standard
- Jag anser att lekplatserna är tillgängliga för lek för allmänheten
- Jag anser att Nelly Sachs park är en park som lämpar sig för barn i alla åldrar

Lindhagensgatan

- Jag upplever Lindhagensgatan som ett stadsmässigt promenadstråk
- Jag anser att Lindhagensgatan är områdets huvudgata
- Jag anser att det finns gott om plats för alla trafikanter, såväl fotgängare, cyklister och bilister

Kristinebergs strandpark

- Jag anser att parken är fylld av upplevelser, aktiviteter och varierande miljöer som tillåter både aktivitet och lugn
- Jag anser att idrotten har en framträdande roll i parken

- Jag upplever att parken är trygg
- Jag upplever att det är enkelt att orientera sig i parken
- Jag anser att det är enkelt att hitta entréerna till parken

Soldäcken

- Jag upplever trätrappan som generös
- Jag anser att trätrappan är en naturlig samlingspunkt
- Jag anser att trätrappan är en naturlig avslutning på parken ner mot Ulvsundasjön
- Jag upplever att trätrappan bidrar till en nära vattenkontakt och inbjuder till vistelse

5.1.3 Utvärderingsdeltagare

Den primära målgruppen för de kvalitativa målen är personerna som bor i nordvästra Kungsholmen. Det har därför varit viktigt att rekrytera en grupp personer som i så hög utsträckning som möjligt kan representera den grupp personer som faktiskt bor i området, det vill säga ungefär hälften män och hälften kvinnor, såväl små som större familjer (med och utan barn), och personer i varierande åldrar.

Den andra gruppen personer som deltagit i utvärderingen är tjänstepersoner från Exploateringskontoret - *landskapsarkitekter, trafikplanerare och byggprojektledare*. Deras perspektiv är viktigt eftersom det är de som arbetar med gestaltningen av allmän platsmark och därför kan bedöma genomförandet utifrån ett professionellt perspektiv. De utgör också en viktig grupp utifrån ett metodperspektiv, då utvärderingsmetoden även under detta projekt, som är det fjärde i ordningen, är under utveckling. Sist men inte minst är tjänstepersonsperspektivet viktigt eftersom en stor del av syftet med dessa utvärderingsstudier är att höja medvetenheten generellt hur ett nyanlagt bostadsområde fungerar. Självfallet analyseras huruvida de kvalitativa målen är välformulerade, går att utvärdera och om de är uppfyllda. Men samtidigt medför de faktiska studiebesöken nödvändiga och intressanta diskussioner om kvalitén i såväl planering som genomförande.

Den tredje och sista gruppen deltagare är personer som inte bor i området. Dessa deltagare representerar besökare, allmänheten, och bor på andra ställen runtom Stockholms län. Syftet med att inkludera denna tredje grupp har varit att säkerställa ett utifrånperspektiv som inte präglas av ett slags revirtänkande som gruppen boende kan tänkas ha.

De tre grupper som beskrivs ovan deltar i utvärderingen på precis samma premisser – de genomför en gåtur i området, under vilken de individuellt besvarar ett antal påståenden, följt av en kortare fokusgrupp tillsammans med 4-5 andra deltagare, på respektive stopp.

Utöver dessa tre deltagargrupper innefattar utvärderingen individuella intervjuer med personer som har en särskild relation till platsen, antingen privat eller genom sitt yrke. De personer som intervjuats är:

- 1 *Projektledare* på Exploateringskontoret
- 2 *Landskapsarkitekt* på Trafikkontoret (tidigare Exploateringskontoret).
Projektledare och Landskapsarkitekt från Exploateringskontoret/Trafikkontoret deltog i planeringen och genomförandet av nordvästra Kungsholmen. De ger en värdefull inblick i avvägningar och tankar rörande utvecklingen av området som inte går att utläsa från mer officiella dokument.
- 3 *Landskapsarkitekt* på Norrmalms stadsdelsförvaltning, Parkmiljöavdelningen.
Parkmiljöavdelningen är ansvarig för skötseln av parkerna i nordvästra Kungsholmen. Deras perspektiv är intressant då skötselintensiteten bland annat ger en fingervisning om områdets besöksfrekvens och om områdets friyta räcker till för dess användare.
- 4 *Förskolepedagog* på en förskola i området.
Förskolepedagogens perspektiv är intressant i detta projekt där vissa av förskolegårdarna var tänka nyttja allmän plats i stor utsträckning.
- 5 *Boende* i området med *rörelsehinder*.
Utvärderingsmetoden är inte optimal för personer med vissa rörelsehinder. En intervju gör det möjligt att fånga upp hur väl området fungerar ur ett tillgänglighetsperspektiv.
- 6 *Kommunpolis* på Kungsholmen.
Kommunpolisens perspektiv ger, vid sida av de boende, en bild av den upplevda tryggheten i området.

Rekryteringen till gåturer och fokusgrupperna med tjänstepersoner från Exploateringskontoret gjordes av Emma Lundborg och Sarah Löfling. Rekryteringen till gåturer och fokusgrupperna med boende och icke boende gjordes av United Minds.

5.1.4 Utvärderingstekniker

Utifrån de frågeställningar som identifierats och utifrån den grupp av deltagare som valts ut, beslutades att fem gåturer skulle genomföras – två med boende, en med icke boende och två med tjänstepersoner från Exploateringskontoret. Under gåturen genomfördes kortare diskussioner med utvärderingsdeltagare på respektive stopp, så kallad fokusgrupp. Efter gåturen genomfördes en uppsamlade diskussion med fokus på övergripande frågeställningar. Gåturen inklusive fokusgrupper tog totalt två timmar.

De frågeställningar som gick att knyta till en fysisk punkt i området valdes ut och omvandlades till påståenden till gåturen. Andra, mer områdesgenerella, frågeställningar listades som diskussionsämnen för fokusgrupperna.

5.1.5 Förberedelser

Följande förberedelser gjordes för respektive utvärderingsteknik:

Gåturen

En lämplig rutt för gåturen identifierades, som innefattade de områden och platser som valts ut för utvärdering. Sedan förbereddes ett häfte med en karta med den markerade rutten, samt en svarsenkät för deltagarna att fylla i (se appendix 3).

Häftet med svarsenkäten innehöll en karta med den markerade rutten, instruktioner och ett frågeformulär (se appendix 2) med de olika påståendena och svarsalternativen.

Fokusgrupper

För fokusgrupperna togs en samtalsguide fram (se appendix 4).

Intervjuer

För intervjuerna togs samtalsguider fram (se appendix 5).

5.1.6. Utvärdering

Gåturen

Samtliga fem gåturen utgick från en överenskommen plats längs Hornsbergs strand, markerad med en stjärna på kartan nedan, där deltagarna fick följande instruktioner:

- *”Gåturen går ut på att ni följer en markerad rutt och besvarar ett antal påståenden när ni kommer till respektive plats.*
- *Det finns totalt nio punkter med 2-5 påståenden per plats.*
- *Ni besvarar varje påstående genom att sätta ett kryss mellan 1 (instämmer inte alls) och 5 (instämmer helt).*
- *Förstår ni inte påståendet, eller av någon anledning inte känner att ni kan svara 1-5, så kryssar ni ”vet ej”.*
- *Ni besvarar påståendena individuellt, utan att diskutera med varandra.*
- *Efter respektive stopp har vi en gemensam diskussion om platsen.”*

Rutten och de olika platserna med påståenden (Karta från Google Maps)

Fokusgrupper

Som en vidareutveckling av metoden som använts i tidigare områden (Annedal, Henriksdalshamnen och Årstadal/Liljeholmskajen) genomfördes kortare fokusgrupper efter respektive stopp, med samtliga deltagare. Gåturen inleddes med att var och en av deltagarna fick presentera sig, beskriva sitt civilstånd och berätta kortfattat om sin relation till området nordvästra Kungsholmen. De boende berättade även hur länge han eller hon bott i området.

Därefter påbörjades gåturen och på varje stopp fick deltagarna först betygsätta påståendena enskilt. Därefter diskuterades respektive påstående gemensamt i tur och ordning. På så vis fick deltagarna möjlighet att förklara hur de uppfattat påståendena och hur de resonerat när de besvarat dem. Det gavs även möjlighet för deltagarna att diskutera sina olika upplevelser med varandra. Syftet med att diskussionen skedde efter respektive stopp var att ta del av intrycken och åsikterna när det fortfarande var aktuellt och deltagarna fortfarande befann sig på platsen.

Efter att gåturen avslutats inleddes en diskussion i vilken de olika kvalitativa målen diskuterades i mer generella termer, samt där de övergripande frågeställningarna diskuterades. Avslutningsvis fick var och en av deltagarna möjligheten att lyfta eventuella övriga ämnen kopplat till området, som utvärderingen inte berört. De fick också möjligheten att var och en berätta om hur de ser på sin egen framtid i området – kommer de bo kvar/flytta dit eller inte och vilka är orsakerna till det?

Intervjuer

Intervjuerna genomfördes enligt framtagen samtalsguide. Några av intervjuerna gjordes per telefon medan andra gjordes i möte med intervjupersonen.

5.1.7 Analys

När utvärderingsresultaten från de olika utvärderingsteknikerna sammanställts inleddes analysfasen. För de olika frågeställningarna, som var och en var kopplade till ett eller flera av de kvalitativa målen, sammanvägdes svar från gåturer med de resonemang som framkom under fokusgrupperna och intervjuerna. Syntesen av insikterna från de olika utvärderingsteknikerna sammanvägdes till slutsatser kring huruvida de kvalitativa mål som angetts i planeringsunderlagen kan bedömas vara uppfyllda eller ej.

6. Resultat från nordvästra Kungsholmen

Resultaten från utvärderingen presenteras i tre olika avsnitt. Det första avsnittet berör reaktionerna på de specifika påståendena från diskussionerna under gåturer. Det andra avsnittet berör de mer övergripande diskussionerna om de olika kvalitativa målen som lyftes under och efter gåturer, som inte var direkt kopplade till de 16 påståendena. Det tredje avsnittet presenterar en sammanfattning av de sex intervjuerna.

Resultaten från gåturer presenteras som en samlad bild för grupperna boende, icke boende och tjänstepersoner. Från gåturer presenteras en procentuell fördelning av hur deltagarna besvarade de olika påståendena och snittbetygen för dessa.

6.1 Reaktionen på specifika påståenden (från gåturer och fokusgrupper)

De som bor i nordvästra Kungsholmen är fördelade i två grupper, en som genomfördes på morgonen och en som genomfördes kvällstid. Gruppernas sammansättning beskrivs i tabellen nedan.

Tabell 1

Boende Nordvästra Kungsholmen	
Grupp 1 (kväll)	Grupp 2 (morgon)
Man, 43 år, gift, barn	Kvinna, 32 år, sambo, barn
Kvinna, 38 år, sambo, barn	Man, 69 år, gift
Kvinna, 57 år, singel	Man, 35 år, gift, barn
Man, 36 år, gift, barn	Man, 61 år, gift, barn
Man, 40 år, gift, barn	Kvinna, 42 år, singel

Gåturer med de som inte bor i Nordvästra Kungsholmen genomfördes på kvällen. Gruppens sammansättning beskrivs i tabellen nedan.

Tabell 2

Icke boende Nordvästra Kungsholmen	
<i>Grupp (kväll)</i>	<i>Nuvarande bostadsområde</i>
Man, 19 år, singel	Jakobsberg
Man, 24 år, sambo	Kungsholmen
Kvinna, 26 år, singel	Bromma
Kvinna, 42 år, singel, barn	Östberga
Man, 20 år, singel	Östermalm
Kvinna, 24 år, singel	Bromma

Tjänstepersonerna var fördelade i två grupper, en som genomfördes på förmiddagen och en som genomfördes eftermiddagen. Gruppernas deltagare var enligt tabellen nedan.

Tabell 3

Tjänstepersoner	
<i>Grupp 1 (kväll)</i>	<i>Grupp 2 (morgon)</i>
Kvinna, Landskapsarkitekt	Man, Landskapsarkitekt
Kvinna, Landskapsarkitekt	Kvinna, Landskapsarkitekt
Man, Trafikplanerare	Man, Landskapsarkitekt/chef
Kvinna, Landskapsarkitekt	Man, Trafikplanerare
Kvinna, Byggprojektledare	Kvinna, Trafikplanerare/chef
	Man, Byggprojektledare

I stapeldiagrammen presenteras resultaten från gåturerna, påstående för påstående. Deltagarna fick gradera hur väl de instämde i varje påstående enligt en fem-gradig skala, där ett representerar ”Instämmer inte alls” och fem representerar ”Instämmer helt”. Svaren är distribuerade enligt följande färger: 1) mörkrosa, 2) ljusrosa, 3) grå, 4) ljusgrön, 5) mörkgrön. ”Vet ej” visas nedanför stapeln. Gruppen med tjänstepersoner bestod av totalt elva personer. Gruppen med icke boende bestod av totalt sex personer. Gruppen med boende bestod av totalt tio personer.

I tabellerna under stapeldiagrammen presenteras de samlade intrycken från grupperna, per påstående, tillsammans med tillhörande citat. Stapeldiagrammen bör studeras tillsammans med de tillhörande resonemangen under respektive diagram.

Sammanfattning påståenden:

Nedan följer en sammanfattning över alla påståenden, se sidan 18-51. De som är markerade med grönt har fått ett genomsnitt som är 4 eller högre, och de rosa har fått ett genomsnitt lägre än 3. De fetmarkerade genomsnitten är de högsta respektive lägsta genomsnitten av samtliga.

1A	Jag upplever gångbanan som rymlig	3,8
1B	Jag upplever att gångbanan har plats för uteserveringar	3,8
1C	Jag får känslan av att jag är i en levande stadsmiljö där det finns ett rikt utbud under större delen av dygnets timmar	3,6
2A	Jag anser att torget ger plats för stadens spontana liv i form av möten och aktiviteter	2,7
2B	Jag anser att Moa Martinsons torg inbjuder till en blandning av utomhusaktiviteter så som skateboardåkning och uteserveringar	2,4
2C	Jag upplever Moa Martinsons torg som bilfritt	3,3
3A	Jag upplever att strandpromenaden med sitt parkstråk och sina flytbyggor är rymlig	3,4
3B	Jag anser att strandpromenaden inte är en "finpark" utan snarare ett vardagsrum för boende i närområdet	3,6
3C	Jag anser att strandpromenaden är utformad för promenader och vistelse, med sittplatser och ytor för lek	3,9
3D	Jag upplever att strandpromenaden utgörs av ett gång- och cykelstråk som är sammanhängande längs Kungsholmens nordvästra strand	4,1
4A	Jag anser att parkområdet är utformat så att det blir vackert	3,3
4B	Jag upplever att parken inte uppmuntrar till längre vistelse	4,5
4C	Jag anser att Brovaktarparken fungerar som en länk mellan Franzégatan och strandpromenaden	3,9
4D	Jag upplever att Brovaktarparken är trygg och säker att passera för personer i alla åldrar	3,2
4E	Jag upplever Brovaktarparken som tillgänglig för alla (rullstol, barnvagn etc)	3,3
5A	Jag upplever att platsen mellan bostadshusen upp mot Nelly Sachs park har en offentlig karaktär, dvs är öppen för alla	2,0
5B	Jag anser att det är enkelt att ta sig mellan Franzégatan och Nelly Sachs Park	2,6
6A	Jag upplever Nelly Sachs park som en naturpark	2,6
6B	Jag upplever att parken med alla sina delar är öppen för alla	2,2
6C	Jag anser att parkens material och växter är av hög standard	2,0
6D	Jag anser att lekplatserna är tillgängliga för lek för allmänheten	2,1
6E	Jag anser att Nelly Sachs park är en park som lämpar sig för barn i alla åldrar	2,3
7A	Jag upplever Lindhagensgatan som ett stadsmässigt promenadstråk	2,9
7B	Jag anser att Lindhagensgatan är områdets huvudgata	4,0
7C	Jag anser att det finns gott om plats för alla trafikanter, såväl fotgängare, cyklister och bilister	3,5
8A	Jag anser att parken är fylld av upplevelser, aktiviteter och varierande miljöer som tillåter både aktivitet och lugn	4,3
8B	Jag anser att idrotten har en framträdande roll i parken	4,1
8C	Jag upplever att parken är trygg	3,5
8D	Jag upplever att det är enkelt att orientera sig i parken	3,7
8E	Jag anser att det är enkelt att hitta entréerna till parken	3,9
9A	Jag upplever trätrappan som generös	4,4
9B	Jag anser att trätrappan är en naturlig samlingspunkt	4,4
9C	Jag anser att trätrappan är en naturlig avslutning på parken ner mot Ulvsundasjön	3,8
9D	Jag upplever att trätrappan bidrar till en nära vattenkontakt och inbjuder till vistelse	4,8

Områdeskarta (underlag från Google Maps samt stadens flygfoto från 2020)

Stopp 1: Hornsbergs strand – mot bebyggelsen

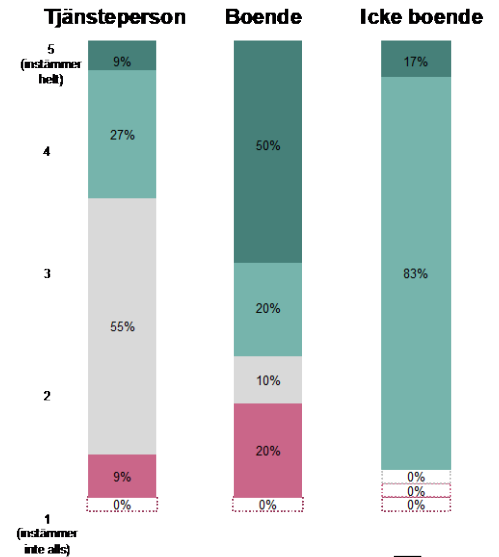

Övergripande insikter

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Varierande rörelse under dygnets timmar och årstiderna skapar olika behov av rymd – upplevs för trångt på sommaren och för rymligt på vintern	<i>"Det känns nästan som att det är för trångt här på sommaren och på vintern när uteserveringarna är borta blir det väldigt tomt", boende</i>
Uteserveringarna skapar en känsla av en levande stadsmiljö – men endast under sommarhalvåret	<i>"Det känns inte levande på vintern – det är en sommargata", boende</i>
Det upplevs generellt som otydligt var man ska gå och inte	<i>"Där folk går mest är det alldeles för smalt, och det är lätt att blanda ihop var man kan gå med cykelbanan", tjänsteperson</i>
Hornsbergs strand upplevs som för trafikerad – framförallt av de boende	<i>"Det är ett jättestort problem på sommaren, att det kör runt en massa bilar här. De kör fort, gasar jättemycket och ignorerar totalt att det är sommargågata", boende</i> <i>"Det är för mycket bilar här. Folk kör runt här och visar upp sig", boende</i>

1A: Jag upplever gångbanan som rymlig

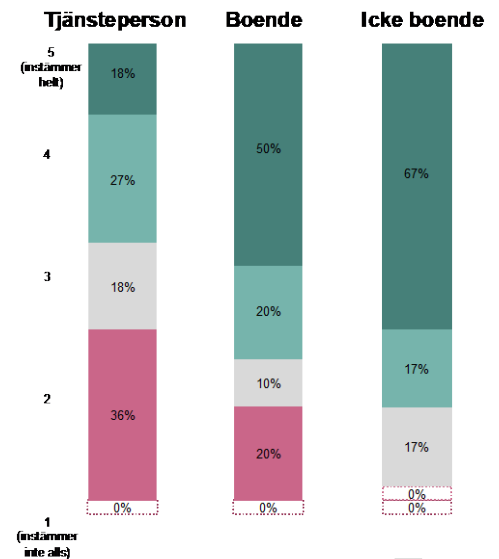
SAMLADE INTRYCK	CITAT
Olika typer av hinder gör att gångbanan upplevs som mindre rymlig	<i>"Stolparna i kombination med uteserveringarna står fel, det känns störande och trångt", tjänsteperson</i>
Sommargågatan gör så att gångbanan upplevs som mer rymlig	<i>"Det känns som att det är saker i vägen på något sätt. Och om det kommer flera barnvagnar så är det fullt", icke boende</i>
	<i>"Ibland känns gångbanan trång under sommartider, men då har man tillgång till vägen", boende</i>

$\bar{X}=3,8$

1B: Jag upplever att gångbanan har plats för uteserveringar

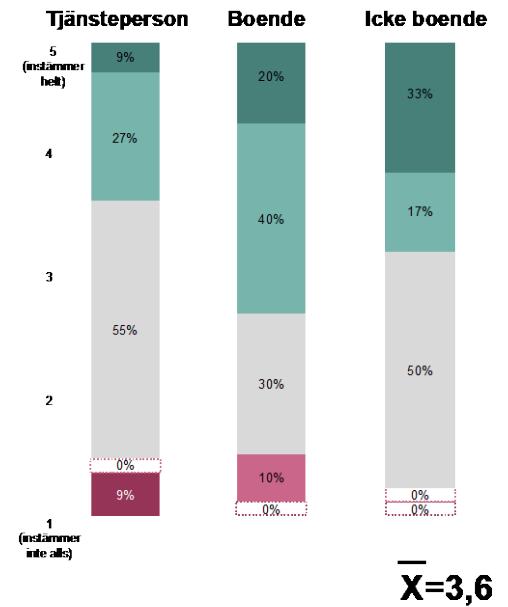
SAMLADE INTRYCK	CITAT
Under sommarhalvåret kan gångbanan med sina uteserveringar uppfattas som mindre rymlig – men när uteserveringarna inte är på plats kan den upplevas som för bred	<i>"Förutsatt att man tar vägbanan i anspråk på sommaren känns det som att det finns plats för uteserveringarna", tjänsteperson</i>
Det skulle upplevas som mer logiskt att placera uteserveringarna längs vattnet än längs gångbanan	<i>"Det känns nästan som att det är för trångt här på sommaren och på vintern när uteserveringarna är borta blir det väldigt tomt", boende</i>
	<i>"Man borde haft uteserveringarna närmre vattnet istället", tjänsteperson</i>

$\bar{X}=3,8$

1C: Jag får känslan av att jag är i en levande stadsmiljö där det finns ett rikt utbud under större delen av dygnets timmar

SAMLADE INTRYCK	CITAT
En levande stadsmiljö under vissa årstider och tider på dygnet	<p>”Det känns inte levande på vintern – det är en sommargata”, boende</p> <p>”Under vintern åker man in till stan och äter om man ska äta ute”, boende</p>
Enformigt utbud med främst restauranger som drar folk på sommaren blir en barriär för att skapa en levande stadsmiljö	<p>”Om det hade funnits fler butiker hade det varit trevligare att promenare runt här”, icke boende</p> <p>”Jag kommer från Kroatien och för mig är det här helt dött. Det är inte så mycket folk som promenerar under hösten och vintern. Kanske det varit mer folk om det fanns fler affärer”, icke boende</p> <p>”Det saknas butiker här tycker jag”, boende</p>
Lång sträcka där det inte finns någonting på bottenvåningarna skapar en tråkig atmosfär	<p>”Vissa ytor känns hela döda. Det är en bred gångbana och en lång sträcka där det inte händer någonting”, tjänsteperson</p>

Stopp 2: Moa Martinsons torg

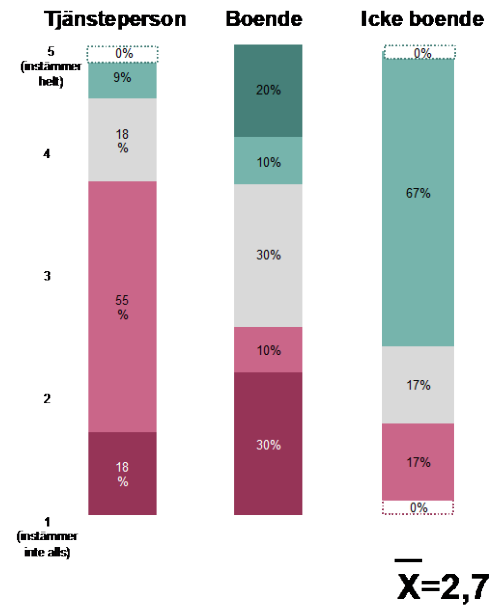

Övergripande insikter

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Upplevs inte som ett torg – snarare en plats	<p><i>”Jag skulle aldrig kalla det här för ett torg, torg ska vara en levande del av området. Det känns mer som en plats”, boende</i></p> <p><i>”Det känns inte alls som ett torg. Kanske att man kunde skärma av med buskar och träd så att det känns att man är på ett torg”, icke boende</i></p> <p><i>”Jag har varit här flera gånger men aldrig varit på detta ”torg”. Jag fattar inte att det är ett torg”, tjänsteperson</i></p>
Otydligt syfte med torget – svårt att förstå när och varför man ska vara där	<p><i>”Torget är liksom bredvid gatan, men det är inte en del av gatan”, icke boende</i></p> <p><i>”Man rör sig inte över torget. Det går inte, man går bara runt det”, tjänsteperson</i></p>
Attraktiv strandpromenad bara några meter längre bort	<p><i>”Det finns ingen anledning att vara här när man har strandpromenaden. Man borde gjort platsen ner mot vattnet större för att integrera torget med strandpromenaden”, tjänsteperson</i></p>
Upphöjningen bildar en barriär – upplevs som att man är närmre trafiken och en barriär att ta sig upp på torget	<p><i>”Det är ingenting som ”skyddar” mot bussarna speciellt när vi är lite högre upp. De känns så nära”, icke boende</i></p> <p><i>”Man rör sig inte över torget. Det går inte, man går bara runt det. Onödigt med stenmuren som skärmar av”, tjänsteperson</i></p> <p><i>”Platsen känns avstängd med upphöjningen, en busskur hade varit trevligt”, boende</i></p>

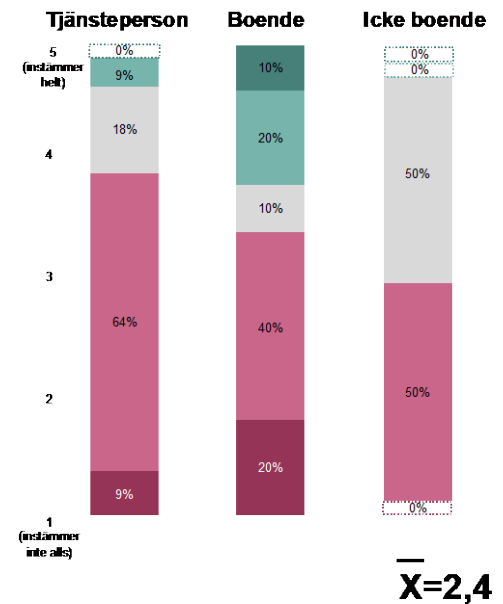
2A: Jag anser att torget ger plats för stadens spontana liv i form av möten och aktiviteter

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Aktörerna på torget skapar idag en steril känsla – torghandel, caféer och blomlådor tros uppmuntra till vistelse	<i>"Det är lite sterilt, det blir inget häng. Hade varit fint med några blomlådor"</i> , boende
	<i>"Hade varit roligt med något som drog folk som ett stånd, fontän eller om man till exempel sålde glass. Vill ha mer grönska"</i> , boende
	<i>"Känns väldigt privatiserat"</i> , tjänsteperson
Torgets utformning inbjuder varken till vistelse eller passage	<i>"Ingen anledning att vara här när man har strandpromenaden. Det finns ingenting här. Bara massa sten och någon bänk"</i> , tjänsteperson
	<i>"Har inte planerats som en social plats. Torget skulle varit en sammanhängande yta med strandpromenaden"</i> , boende
Delade åsikter om närheten till balkongerna – vissa tycker att det ger en närhet till de boende, andra känner sig iakttagna	<i>"Man känner sig exponerad och iakttagen av balkongerna"</i> , tjänsteperson
	<i>"Det var trevligt och socialt att balkongerna är mot torget"</i> , icke boende
	<i>"Jag skulle inte skejta här för jag tror att det stör de med balkong mot torget"</i> , boende
Det är särskilt blåsig på torget	<i>"Det blåser alltid här. Skyskrapan tar ned vind – torget är som ett blåshål"</i> , boende

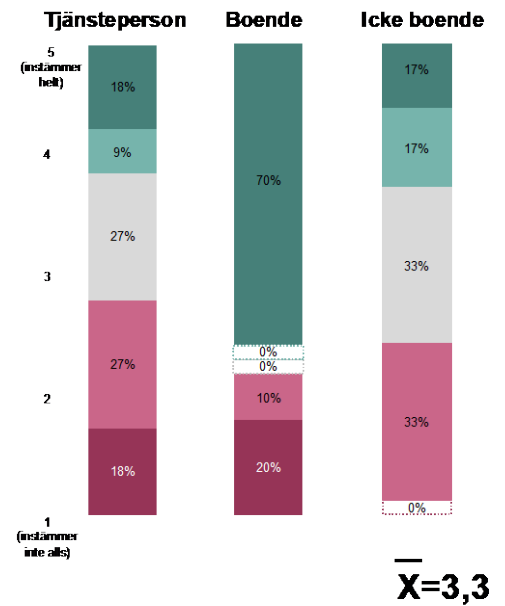
2B: Jag anser att Moa Martinsons torg inbjuder till en blandning av utomhusaktiviteter så som skateboardåkning och uteserveringar

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Banken blir en tydlig barriär – bygger upp en seriositet över torget som hindrar utomhusaktiviteter	<i>"Bort med banken, känns ganska "Corporate", boende</i>
Upplevs inte som en naturlig målpunkt för skateboardåkare	<i>"Banken påverkar negativt. Tar upp en stor del av torgets utrymme. Man kanske skulle ha haft ett bibliotek. Att ha öppen yta framför banken känns märkligt, för mig känns det som att man inte får göra något där då", icke boende</i>
De befintliga uteserveringarna upplevs som stängda	<i>"Det känns lite byggt för skejtare (är själv skejtare). Men jag skulle inte skejta här för jag tror att det stör de med balkong mot torget", boende</i> <i>"Det är inget ställe man åker till för att åka skateboard.. Det finns säkert bättre ställen", tjänsteperson</i>
	<i>"Det är ganska öde, hit med ett trevligt café", boende</i> <i>"Staketen på uteserveringen gör att det känns instängt", icke boende</i>

2C: Jag upplever Moa Martinsons torg som bilfritt

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Torget är bilfritt, men upplevs inte som bilfritt eftersom det är mycket trafik kring torget	<i>"Det är bilfritt men jag anser inte att känns som bilfritt", tjänsteperson</i> <i>"Nej, speciellt med bussar låter det ju. När gågatan försvinner blir det säkert ännu mer bilar", icke boende</i>
Upphöjningen gör att man känner sig närmre trafiken	<i>"För att göra torget bättre borde man sänka ner torget, till marknivå", tjänsteperson</i>
Bussarna upplevs köra väldigt nära	<i>"Det är problem på Nordenflychtsvägen med bussar som väntar och låter", boende</i> <i>"Jag känner både och, när det inte är några bilar känns det tomt men när de väl kommer bilar känns det så påtagligt och nära. Det är ingenting som "skyddar" mot bussarna speciellt när vi är lite högre upp. De känns så nära", icke boende</i>

Stopp 3: Hornsbergs strand – mot vattnet

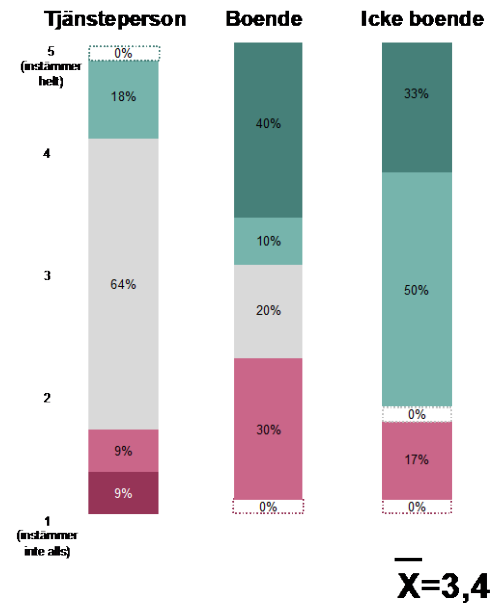

Övergripande insikter

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Strandpromenaden är främsta anledningen till att icke-boende besöker området – antingen för att promenera eller bada	<p><i>"Jag kommer hit och badar på grund av läget. Om man har spelat fotboll eller tennis kan man gå ner och bada direkt", icke boende</i></p> <p><i>"Vi åker hit för att det är en vacker utsikt. Det känns inte lika overcrowded som i Tanto eller lika smutsigt", icke boende</i></p> <p><i>"Det är lätt att ta sig hit och det känns fräscht. Klippbad är härligt men också lite läskigt – här kan man hoppa men det känns inte lika farligt", icke boende</i></p> <p><i>"Jag brukar promenera här lite då och då", icke boende</i></p>
... men också en viktig anledning till att flytta till området	<p><i>"Jag skulle kunna bo här. Det känns positivt. Stranden är det som gäller för mig", icke boende</i></p> <p><i>"Strandpromenaden var anledningen till att jag flyttade hit faktiskt", boende</i></p>
Att strandpromenaden lockar så många besökare under sommaren upplevs dock av en del boende som ett problem	<p><i>"På de varma dagarna är vi aldrig här, då håller vi oss borta", boende</i></p> <p><i>"Vissa mornar när vi kommer ner vid vattnet så ser det ut som Roskilde. Sopor ligger runt tunnorna för att de är fyllda", boende</i></p>

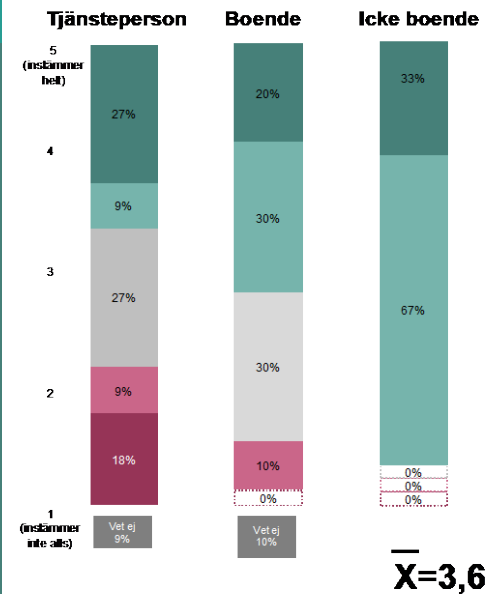
3A: Jag upplever att strandpromenaden med sitt parkstråk och sina flytbryggor är rymlig

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Delade åsikter om promenadstråket upplevs som rymligt eller inte – beror på årstid, dag i veckan och tid på dygnet	<i>"På sommaren kan det vara väldigt trångt. Ganska lagom idag, men skulle kunna vara mycket rymligare överhuvudtaget. Syftet är ju att promenera, på sommaren och på söndagar är det trångt", tjänsteperson</i>
Attraktivt att promenera med barnvagn eller jogga längs sträckan – vilket gör att det upplevs som mindre rymligt	<i>Trångt och mycket folk på sommaren", boende</i> <i>"Det är trångt, mycket cyklar, barnvagnar, gångbana, elsparkcyklar. Folk går med barnvagn i bredd. En halvmeter till hade hjälpt. Hade också vart skönt med ett mini-spår för joggare", boende</i>
Strandpromenaden som helhet upplevs som rymlig tack vare de öppna ytorna som vattnet skapar	<i>"Nej jag tycker att det är trångt. Så fort det är en barnvagn på promenaden så måste man akta på sig. Slitet i kanterna, nästan så att man skulle bredda gångarna", tjänsteperson</i> <i>"I och med att det finns mycket vattnet känns det rymligare", tjänsteperson</i>

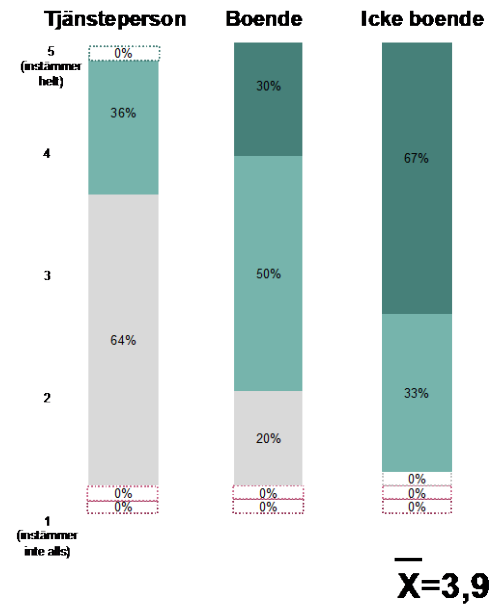
3B: Jag anser att strandpromenaden inte är en "finpark" utan snarare ett vardagsrum för boende i närområdet

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Strandpromenaden upplevs som ett område där alla medborgare kan röra sig	"Jag tycker det känns som att den är allmän. En av Stockholms vattenmiljöer där alla kan röra sig", tjänsteperson
	"Det känns inbjudande att folk är här och springer och det är lite liv", icke boende
	"Alla kommer hit", boende
.. men den upplevs inte som endast för boende i närområdet	"Andra kommer hit och ockuperar. Det är inte riktigt ett vardagsrum för boende. På de varmaste dagarna är vi aldrig där, då håller vi oss borta", boende
	"Det är väldigt centralt läge att bada och känns väldigt attraktivt. Det känns väldigt nära på sommaren för de som bor här att komma ner hit men det känns ju samma för alla som kommer hit. Kul att bada i stadsmiljö! ", icke boende

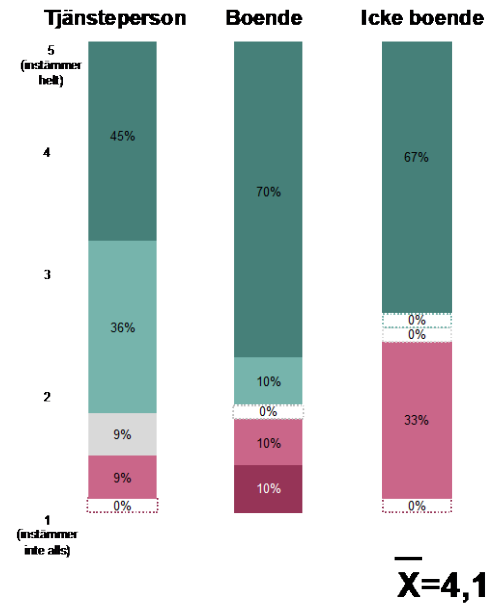
3C: Jag anser att strandpromenaden är utformad för promenader och vistelse, med sittplatser och ytor för lek

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Inga ytor för lek och bristande sittplatser – men tillgängligt promenadstråk	<i>"Det är främst en plats för promenader – inte så mycket yta för lek eller utrustning för lek och ganska lite med stolar", tjänsteperson</i>
Många informella sittplatser	<i>"Kunde varit mer ytor för lek. En lekplats skulle vara uppskattat", boende</i> <i>"Få formella sittplatser bänkar, en del informella sittplatser. Under kallare årstider är det svårare att sätta sig", tjänsteperson</i> <i>"Folk sitter ju överallt", boende</i>
Strandpromenaden har en kontinental känsla	<i>"Det känns ganska inbjudande att sätta sig på gräset", icke boende</i> <i>"Jag får Gran Canaria-vibbar. Det är säkert många som är här och njuter, det är många restauranger och en levande miljö", icke boende</i>

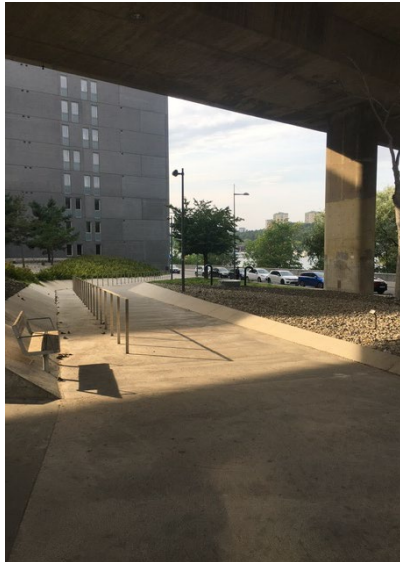

3D: Jag upplever att strandpromenaden utgörs av ett gång- och cykelstråk som är sammanhängande längs Kungsholmens nordvästra strand

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Cykel- och promenadstråket sammanhängande men separata	"Jag skulle inte fortsatt att cykla längs stranden. Både cykel- och promenadstråket är sammanhängande men separata", tjänsteperson
	"De är nästan för sammanhängande - cyklar och gångtrafikanter rör sig på alla ytor", boende
Den böljande strandlinjen gör att gångstråket blir visuellt sammanhängande	"Eftersom man ser en bit bort att gångvägen fortsätter så får man en känsla av att det fortsätter vilket gör att hela strandpromenaden blir visuellt sammanhängande", tjänsteperson

Stopp 4: Brovaktenparken

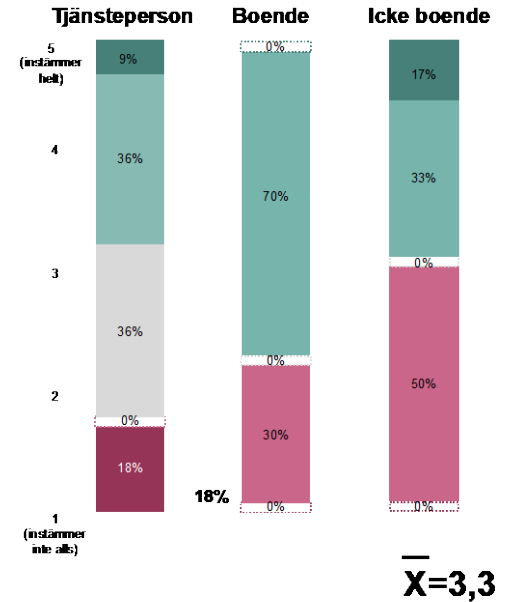

Övergripande insikter

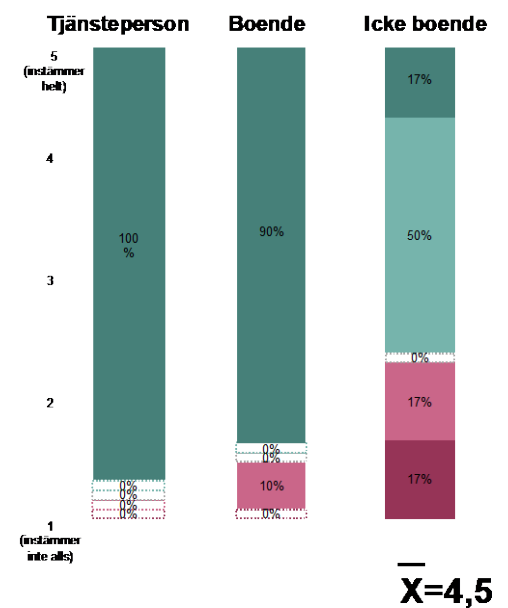
SAMLADE INTRYCK	CITAT
Visuellt tilltalande – under omständigheterna	<i>"Sådana här platser kan ju se hemska ut, så tycker att de lyckats väldigt bra med den här", boende</i>
Otydligt var och hur man ska röra sig i parken – dels om man får cykla eller inte men också hur räcket ska användas	<i>"Det är otydligt om det är en cykelbana eller inte. Cyklister tror att den bortre delen är för cyklar och att det innanför staketet är gångbana", boende</i> <i>"Jag förstår inte räcket mitt i parken? Man kanske borde ha målat en cykel i vägen så att det blev tydligare att de ska vara på ena sidan om räcket", icke-boende</i>
Otydligt om man får skejta eller inte	<i>"Som skejtare ser det ju helt optimalt ut här, men det är lite oklart – får man egentligen skejta här?", boende</i>
Det upplevs som en passage snarare än som en park	<i>"Jag skulle inte kalla detta för park, det är nästan lite provocerande. Det är mer av en vägförbindelse eller passage", icke boende</i>

4A: Jag anser att parkområdet är utformat så att det blir vackert

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Parkens utformning anses – under förutsättningarna – av de flesta som estetiskt tilltalande...	<p><i>"Jag tycker att det blir så maffigt när det är så storskaligt", tjänsteperson</i></p> <p><i>"Parken är helt okej – man har gjort vad man kunnat", tjänsteperson</i></p> <p><i>"Sådana här platser kan ju se hemska ut, så tycker att de lyckats väldigt bra med den här", boende</i></p>
...men vissa tycker att den är stel och inte levande	<p><i>"Det är för mycket betong", tjänsteperson</i></p> <p><i>"Det är för mycket sten och betong, för lite grönska och för få bänkar", icke boende</i></p>

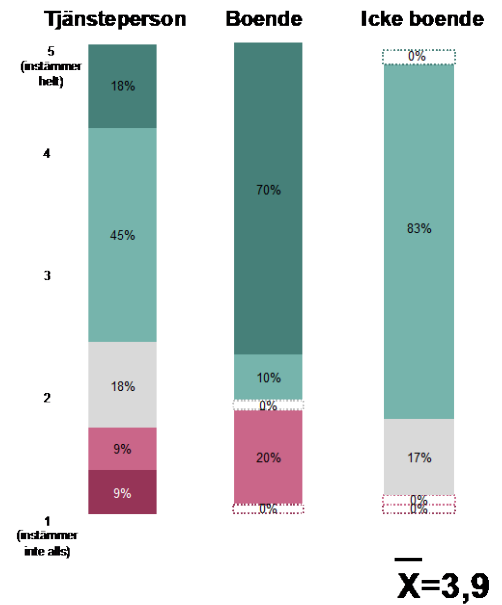

4B: Jag upplever att parken inte uppmuntrar till längre vistelse

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Parken anses inte uppmuntra till längre vistelse – buller, brist på sittplatser och designen är främsta anledningarna	<p><i>"Det är ingen park man vill vistas i, vilket gör att parken ju uppfyller sitt syfte", tjänsteperson</i></p> <p><i>"Det finns inget att göra här och det är för mycket ljud", tjänsteperson</i></p> <p><i>"Nej, här vill man inte vara", boende</i></p> <p><i>"Det känns mest som en passage", boende</i></p> <p><i>"Tråkigt och ödsligt, speciellt på natten och kvällen", icke boende</i></p>

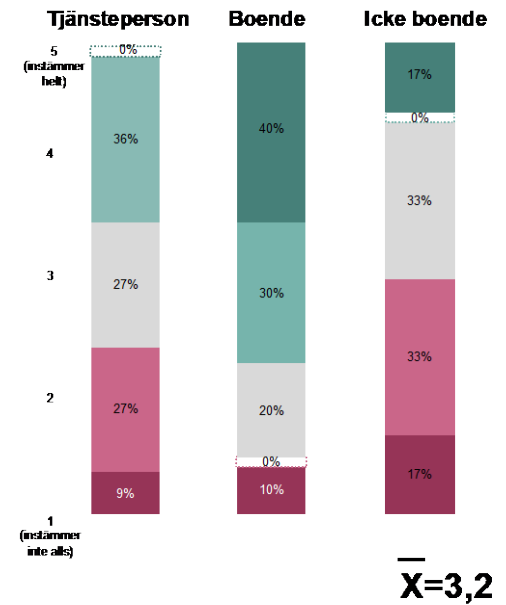
4C: Jag anser att Brovaktenparken fungerar som en länk mellan Franzéngatan och strandpromenaden

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Bristande visuell länk – man ser inte strandpromenaden från parken, eller parken från strandpromenaden	<p><i>"Strandpromenaden syns inte. Finns ingen visuell eller fysisk koppling", tjänsteperson</i></p> <p><i>"Det är en relativt tydlig visuell länk uppifrån och ner, men nerifrån och upp så ser man ju knappt parken", tjänsteperson</i></p> <p><i>"Jag hade aldrig förstått att jag kunde komma hit från strandpromenaden om jag inte visste det", boende</i></p>
Även en bristande fysisk koppling – där muren längs Hornsbergs strand utgör en barriär	<p><i>"Man måste gå en ganska lång sträcka runt för att komma ner till strandpromenaden, vilket gör att den inte upplevs så mycket som en länk", tjänsteperson</i></p> <p><i>"Muren vid gatan gör att länken spärras", tjänsteperson</i></p> <p><i>"Det är svårt att ta sig hela vägen ner till strandpromenaden", boende</i></p>
Att parken inte vinterunderhålls gör att den bara fungerar som en länk en del av året	<p><i>"Parken vinterunderhålls inte så då fungerar den ju bara som en länk vissa delar av året", tjänsteperson</i></p>

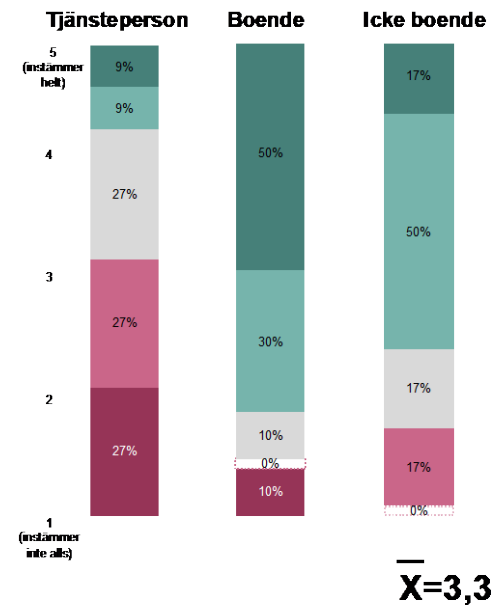
4D: Jag upplever att Brovaktensparken är trygg och säker att passera för personer i alla åldrar

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Parkens strama utformning med mycket betong gör att den känns industriell, vilket skapar en otrygg känsla	"Parken känns väldigt industriell vilket ger en otrygg känsla", tjänsteperson
Parken i sig upplevs som öppen av många – men är avskild från resten av området vilket skapar otrygghet	"Det känns industriellt och ger lite New York-känsla för mig, vilket gör att det känns lite otryggt", icke boende
Bullrigheten och bristande belysning gör att parken upplevs som otryggt	"Det känns som att ingen ser vad som händer här", icke boende
Parken upplevs ha bristande belysning – vilket skapar otrygghet	"Jag undviker parken på kvällen, på dagen är det väldigt mycket buller här vilket gör att jag tycker det känns lite otryggt", boende
	"Det känns lite öde att gå här när det är mörkt", icke boende

4E: Jag upplever Brovaktensparken som tillgänglig för alla (rullstol, barnvagn etc)

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Räcket upplevs som underligt placerat – för långa partier mellan räckena och konstig placering	"Varför står räcket en meter ut och inte vid kanten?", tjänsteperson
Lutningen upplevs som för brant – vilket upplevs som otillgängligt för personer med rörelsehinder	"Det känns ju väldigt brant för rullstolar, och staketet går ju liksom inte hela vägen", icke boende "Finns inga viloplan, brant lutning. Avsaknad av räcken", tjänsteperson
Bristande färgkontraster gör att det upplevs som otillgängligt för personer med synproblem	"Det är samma färg i hela parken vilket gör att det blir svårt att se för de som har svårt att se färger", tjänsteperson "Det är en iskana här på vintern", boende
Att parken inte vinterunderhålls skapar otillgänglighet	"Det känns som att det kan bli väldigt isigt här på vintern", icke-boende

Stopp 5: Eyvind Johnssons gata

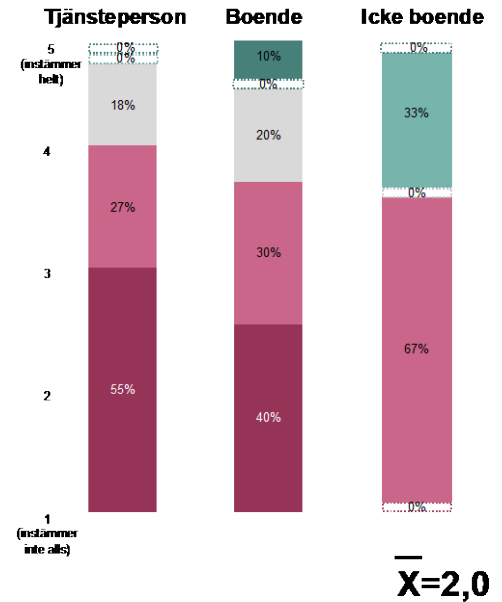

Övergripande insikter

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Platsen uppfattas inte som offentlig	"Det känns som att trappan leder till en bostadsgård. Om man inte vet att parken är här uppe så skulle man aldrig använda trappan", tjänsteperson
Det är svårt att förstå syftet med trappan och platsen	"Jag tänkte att det var mer för de boende, det var min spontana känsla. När man såg bergväggen när man gick upp för trappan så kändes det som att det inte fanns något här uppe", icke boende "Det är lite oklart var trappan leder", boende
Trappan är mindre bra ur ett tillgänglighetsperspektiv	"Med barnvagn eller rullstol så går det ju inte att gå upp här", boende "Det finns ingen skyltning, ingen tillgänglighet. Hur vet man ens att det finns en park här?", tjänsteperson

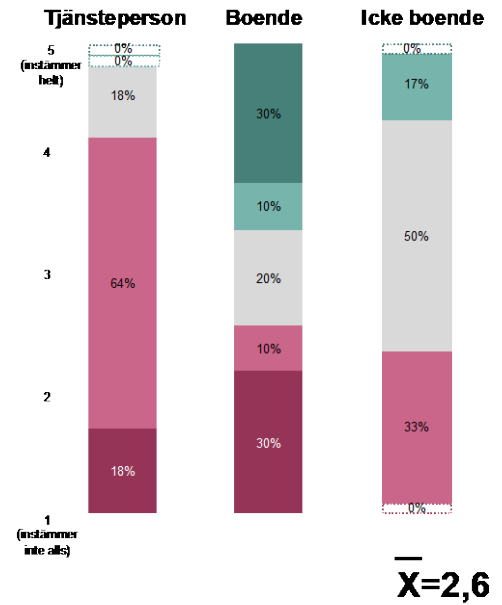
5A: Jag upplever att platsen mellan bostadshusen upp mot Nelly Sachs park har en offentlig karaktär, dvs är öppen för alla

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Platsen upplevs privat – framförallt på grund av garagen samt trappans form och placering	<p>"Det är inte alls inbjudande. Men när jag såg trappan så förstod jag att jag fick gå här", tjänsteperson</p> <p>"Jag tycker inte att det känns som att man får gå upp här.", boende</p> <p>"Känns som ett svart hål. Vad är detta? Ur ett trygghetsperspektiv känns det sådär", tjänsteperson</p> <p>"Jag tror att trappans form, att den går snett snarare än rakt fram gör att den känns mer stängd", tjänsteperson</p>
Man ser inte visuellt att den leder till något allmänt, vilket skapar en privat känsla	<p>"Jag tyckte att det kändes som att trappan ledde upp till en bostadsgård – om man inte vet att parken är här uppe så skulle jag aldrig använda trappan", tjänsteperson</p> <p>"Jag tänkte att det var mer för de boende, det var min spontana känsla. När man såg bergväggen när man gick upp för trappan så kändes det som att det inte fanns något här uppe", icke boende</p> <p>"Det är lite oklart var trappan leder", boende</p>

5B: Jag anser att det är enkelt att ta sig mellan Franzéngatan och Nelly Sachs park

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Platsen upplevs som otillgänglig eftersom det inte finns någon ramp för varken barnvagnar eller rörelsehindrade – vilket också gör att den upplevs som mindre allmän	<i>"Med barnvagn eller rullstol så går det ju inte att gå upp här"</i> , boende
Brist på skyltning till parken och hur man ska ta sig dit gör att det blir en otydlig länk	<i>"Man behöver gå runt hela huset. Så det är inte enkelt att ta sig till parken"</i> , tjänsteperson <i>"Det finns ingen skyltning, ingen tillgänglighet. Hur vet man ens att det finns en park här?"</i> , tjänsteperson <i>"Man förstår ju inte ens att det är en park här"</i> , boende

Stopp 6: Nelly Sachs park

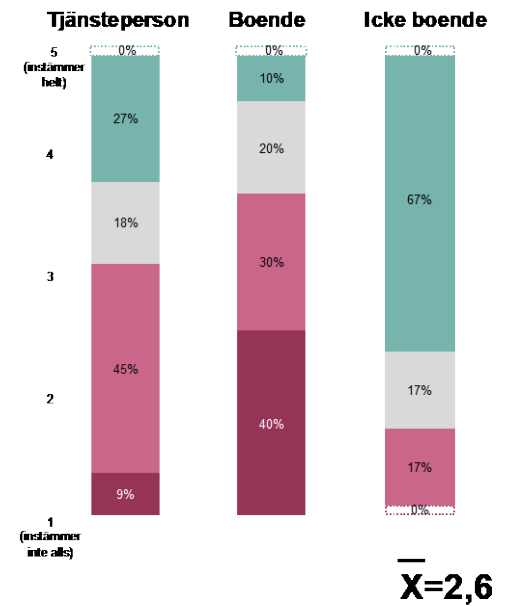

Övergripande insikter

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Parkens läge gör att den uppfattas ha stor potential eftersom den öppnar upp bland husen och skulle kunna fungera som en utsiktsplats mot vattnet...	<p><i>"Jag kan tänka mig att tanken var att det skulle vara en fin kontrast till bebyggelsen men det känns ju helt övergivet här", boende</i></p> <p><i>"Det hade varit härligt om man faktiskt gick all in på naturpark och det hade varit vanliga bänkar och helt öppet istället", icke-boende</i></p>
... men parken upplevs snarare som bortglömd och anonym – den är sliten och har bristande syfte	<p><i>"Jag har bott i området i flera år men här har jag faktiskt aldrig varit", boende</i></p> <p><i>"Jag blev jättebesviken när jag kom upp hit – det ser ju inte ut som att någon sköter om det", boende</i></p> <p><i>"Jag tycker synd om Nelly Sachs – hon var ju en jättebra författare", boende</i></p> <p><i>"Det måste nästan vara anlagt – inte bara små gångar och tunt gräs – för att det ska bli tillgängligt och inbjudande", tjänsteperson</i></p>
Det är svårt att uppfatta parkens avgränsningar	<p><i>"Vad är parken? Är det en park eller tre olika delar? Ena delen ser ut att tillhöra en förskola, den andra också och den tredje är väl parken då?", icke boende</i></p>

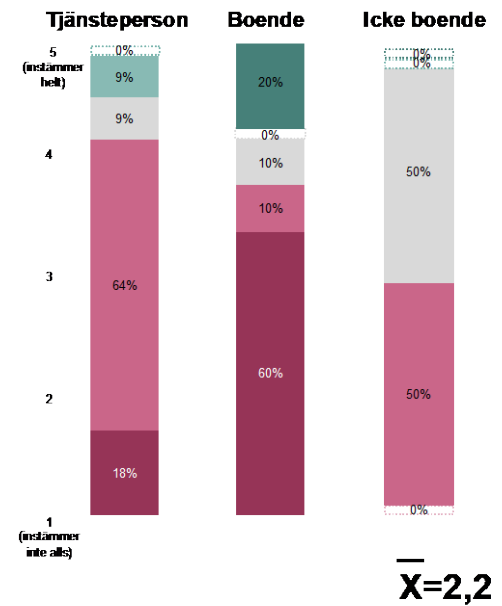
6A: Jag upplever Nelly Sachs park som en naturpark

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Parken upplevs inte som en naturpark av flera olika anledningar så som att området är för litet, att den är för sliten och att materialen i parken inte symboliserar en naturpark	<p>"Tyvärr upplever jag parken som inget annat än en bakficka", tjänsteperson</p> <p>"Det är för mycket slitage, det känns som att den blivit över. Jag skulle snarare beskriva det som vanvård än en naturpark", tjänsteperson</p> <p>"Om naturpark innebär att det ska växa vilt så är det ju en naturpark – men det känns snarare övergivet", tjänsteperson</p> <p>"Det hade varit härligt om man faktiskt gick all in på naturpark och det hade varit vanliga bänkar och helt öppet istället", boende</p>

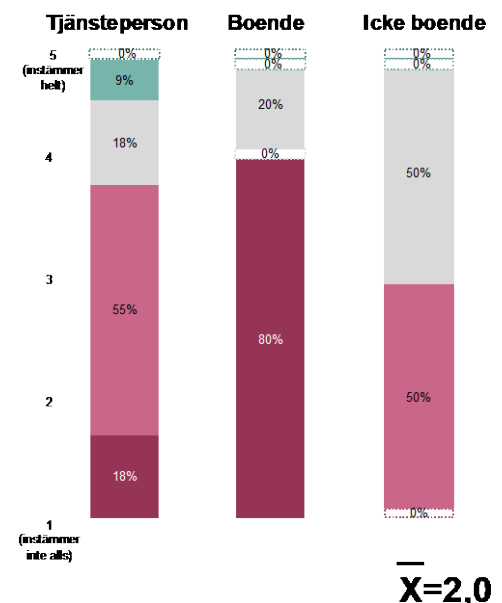

6B: Jag upplever att parken med alla sina delar är öppen för alla

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Svårigheten att hitta till parken gör att den upplevs som stängd	"Folk vet inte om att den finns", boende
Stängslen runt parken gör att den upplevs som stängd	"Att man gick igenom förskolan gjorde att det känns mindre öppet. Just för att det är instängt med stängsel hade jag trott att det var stängt för allmänheten", tjänsteperson
Den privata känslan lekplatserna inger gör att hela parken upplevs som privat	"Jag trodde att detta tillhörde dagiset", boende
Närheten till bostadshusen gör att parken upplevs som privat	"Parken är för liten och den känns omringad av alla husen, man blir väldigt exponerad och om husen bara varit lite närmre skulle det kunna ha varit en innergård", tjänsteperson
Brist på tillgänglighet ett hinder för personer med barnvagn, rörelsehinder etc	"Det är ju en svår brant grusstig upp hit", tjänsteperson

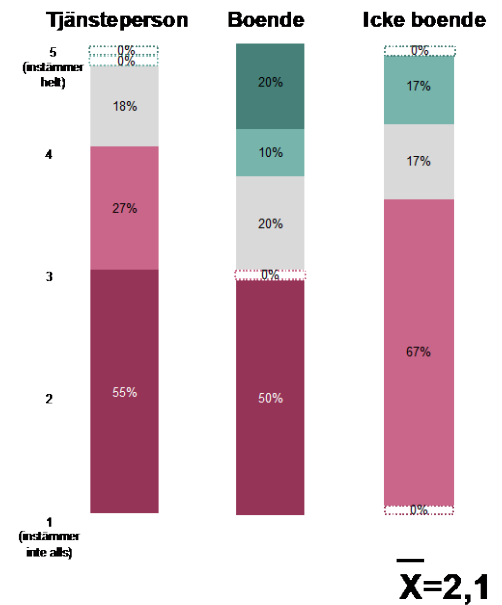

6C: Jag anser att parkens material och växter är av hög standard

SAMLADE INTRYCK	CITAT
De som är insatta i utformandet av en park anser att graniten sittplatserna är byggda av är av hög standard eftersom det är dyrt – men anser inte att det ger en hög standard till parken som helhet	"Det enda som är av hög standard är granitgrejerna – men det känns ändå inte som hög standard för att inuti känns det lite sjaskigt", tjänsteperson
Brist på växtlighet gör att parken upplevs ha en lägre standard	"Det känns övergivet här. Det kanske är finare på sommaren men det känns så tomt och ovårdat.", icke boende

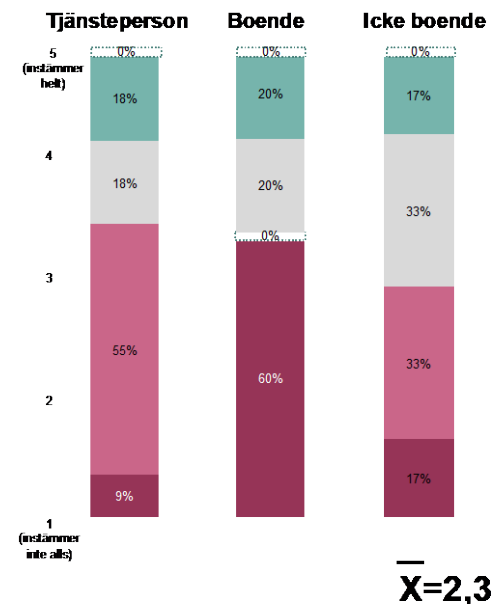
6D: Jag anser att lekplatserna är tillgängliga för lek för allmänheten

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Närheten till förskolorna gör att lekplatserna upplevs tillhöra dem, och därför att de är privata	"Lekplatserna tillhör väl förskolorna?", boende
Att lekplatserna frekvent nyttjas av förskolorna gör att de upplevs som privata	"Känslan är ju att de tillhör förskolorna. Jag skulle inte bara gå in där", boende
Stängsel, otydliga skyltar och lås runt och i anslutning till lekplatserna gör att den upplevs som privat	"Jag skulle inte våga gå hit och leka med mitt barn – det är ju inhägnat, det sitter skyltar och det ligger en förskola precis bredvid", boende "Känns märkligt att det är ett så tydligt staket runt en lekplats vilket gör att man inte vill gå in", tjänsteperson

6E: Jag anser att Nelly Sachs park är en park som lämpar sig för barn i alla åldrar

SAMLADE INTRYCK	CITAT
De branta sluttningarna mitt i parken gör att parken upplevs som farlig för små barn	"Just här hade man som förälder nog inte släppt iväg sina barn, de kanske hade ramlat ner för något stup", tjänsteperson
Brist på aktiviteter för äldre barn gör att den inte upplevs vara till för äldre barn	"Svårt att säga vad ska stora barn göra här", icke-boende

Stopp 7: Lindhagensgatan

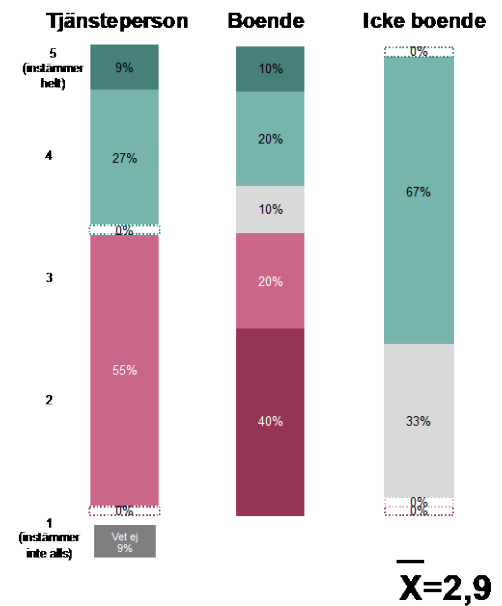

Övergripande insikter

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Gatan upplevs som mycket trafikerad och som att det är bilarna som tillåts ta mest plats	<p><i>"Det känns som en transportväg", boende</i></p> <p><i>"Man promenerar ju mycket hellre vid stranden än här", icke boende</i></p>
Gatan upplevs inte som den naturliga gångvägen till Hornsbergs strand från de viktigaste kommunikationerna	<p><i>"Ingen kommer ju gående på denna gatan", boende</i></p>
Verksamheterna längs gatan lockar inte till spontana besök	<p><i>"Verksamheterna har inte riktigt satt sig, verkar vara svårt att få verksamheter att gå runt här", boende</i></p> <p><i>"Man promenerar hellre vid stranden än här, man borde ha haft fler butiker och andra saker här", tjänsteperson</i></p>

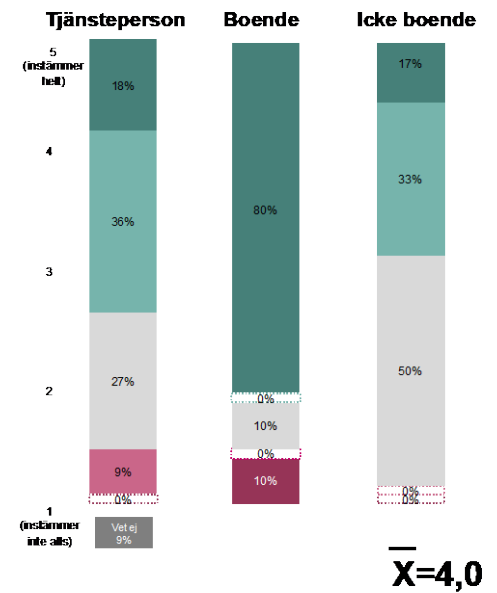
7A: Jag upplever Lindhagensgatan som ett stadsmässigt promenadstråk

SAMLADE INTRYCK	CITAT
De boende undviker att promenera på Lindhagensgatan på grund av trafiken	<i>"Lindhagensgatan känns mer som en transportväg. Jag går alltid bakgator och undviker gatan till så stor utsträckning det går – det är ju så mycket trafik", boende</i>
Gatan upplevs ha potential att utformas likt Karlavägen med ett promenadstråk i mitten för att skapa en känsla av ett stadsmässigt promenadstråk	<i>"Man kan ju jämföra med Karlavägen där det är ett tydligt promenadstråk mitt i vägen", boende</i> <i>"För brett och trist, saknar gångstråk i allén", tjänsteperson</i>
Brist på variation i verksamheterna på bottenvåningarna samt täckande glasfönster gör att gatan upplevs som anonym och mindre stadsmässig	<i>"Det är ingen variation och inget liv längs gatan – det borde vara mer saker som händer", tjänsteperson</i> <i>"De glasade heltäckande fönsterna på gatunivå skapar anonymitet", tjänsteperson</i>

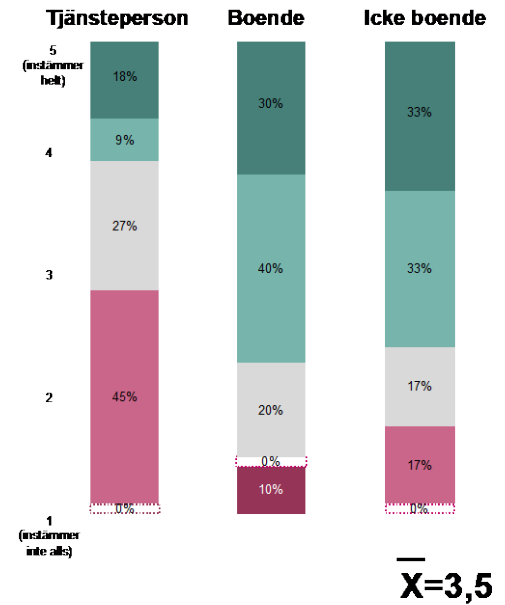
7B: Jag anser att Lindhagensgatan är områdets huvudgata

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Eftersom Lindhagensgatan är den största gatan upplevs den av vissa som huvudgatan...	"Det känns som en transportväg", boende
	"Det finns ju ICA Maxi och så här, så på så sätt kan man ju säga att det är huvudgatan", icke boende
... men eftersom det inte är den naturliga vägen till och från området för personer som kommer gående eller åker kollektivt gör det att den inte anses som huvudgata	"Ja, fast huvudgata för trafiken", tjänsteperson
	"Ingen kommer ju gående på den här gatan", boende
	"Man kommer ju sällan via den här gatan om man kommer hit, det är ju bussen då i för sig, men om man kommer via tunnelbanan", boende
Strandpromenaden och Hornsbergs strand konkurrerar med Lindhagensgatan om att upplevas som huvudgata	"Man promenerar ju mycket hellre vid stranden än här", icke boende
	"Strandpromenaden upplever jag som huvudgatan", tjänsteperson

7C: Jag anser att det finns gott om plats för alla trafikanter, såväl fotgängare, cyklister och bilister

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Det upplevs vara för mycket trafik och att det körs för snabbt på gatan – vilket gör att man som fotgängare undviker den	<i>"Kanterna är ganska låga och det känns ganska otryggt när bussarna kör så fort och nära. Ingen kommer ju gåendes på den här gatan", boende</i>

Stopp 8: Kristinebergs strandpark

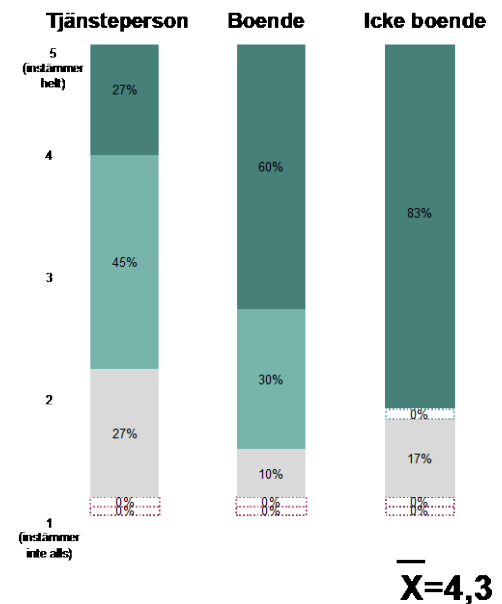

Övergripande insikter

SAMLADE INTRYCK	CITAT
<p>Tennishallen delar upp parken och skapar barriärer i form av otrygghet, dålig översikt och försämrad visuell upplevelse</p>	<p><i>"Fotbollsplanen och skateparken känns väldigt fin tillsammans men den andra delen känns separat", tjänsteperson</i></p> <p><i>"Tennishallen förstör väldigt mycket – det gör att man inte får en helhetsbild över parken, att den upplevs som otrygg, att det blir svårt att orientera sig", tjänsteperson</i></p> <p><i>"Det är ju många som nyttjar tennishallen här. Men byggnaden är ju ful", boende</i></p>
<p>Parken anses inte vara planerad och anlagd på långsiktigt sätt – det går att se ett stort slitage redan vilket anses indikera på att man inte tagit hänsyn till medborgarnas användande</p>	<p><i>"Det finns många skymda ytor i parken, framförallt bakom tennishallen, som gör att det känns otryggt", tjänsteperson</i></p>
<p>Underhållningen av parken upplevs brista – pingisbord och rutschkana som plockats bort, och påle från släde som används på vintern som inte plockats bort upplevs ge ovärdat intryck</p>	<p><i>"Jag förstår inte varför rutschkanan aldrig görs i ordning eller varför pingisbordet togs bort", boende</i></p>

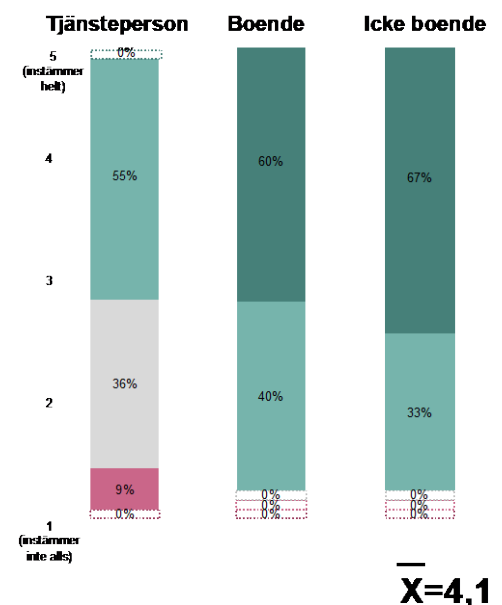
8A: Jag anser att parken är fylld av upplevelser, aktiviteter och varierande miljöer som tillåter både aktivitet och lugn

SAMLADE INTRYCK	CITAT
En park fylld av aktiviteter – men det saknas platser för lugn	<p>"Det är inte så mycket lugn direkt. Det är alltid fotbollsmatcher, fullt i skateparken, barn i plaskdammen, företag som spelar kubb, barnkalas och så vidare. Så jag kan inte direkt säga att det är lugnt här", boende</p> <p>"Kan vara svårt att hitta de lugna miljöerna", tjänsteperson</p> <p>"Parken kanske är lite för fylld av aktiviteter för att skapa lugn", tjänsteperson</p>

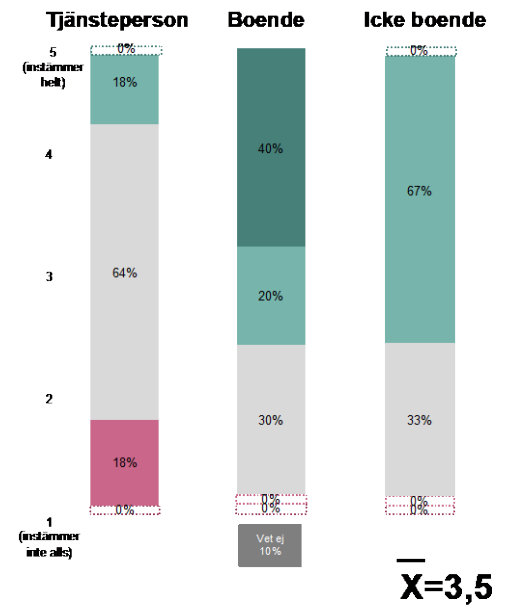
8B: Jag anser att idrotten har en framträdande roll i parken

SAMLADE INTRYCK	CITAT
I halva parken har idrotten en framträdande roll	<p>"Fotbollsplanen och skateparken känns väldigt fin tillsammans – men den andra delen av parken känns helt separat. Det blir liksom en sportdel och en lekdel", tjänsteperson</p> <p>"Det känns som två olika parker på var sin sida av tennishallen", boende</p>
Eftersom idrotten har en framträdande roll i parken skapas ett behov av fler toaletter	<p>"En toalett vid fotbollsplanen hade hjälp, nu går alla och utför sina behov i de gömda delarna av parken", boende</p>

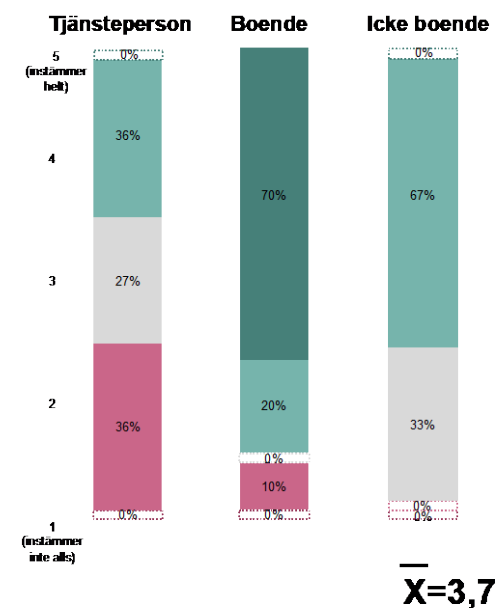

8C: Jag upplever att parken är trygg

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Området bakom tennishallen och de gömda vråna i parken upplevs som otrygga under kvällstid	<p>"Kan uppfattas som mindre trygg under kvällstid. Tennishallen skapar otrygghet", tjänsteperson</p> <p>"Det finns många skymda ytor i parken, framförallt bakom tennishallen, som gör att det känns otryggt", tjänsteperson</p> <p>"Bakom tennishallen känns det otryggt. Jag går hellre längs med gatan än tar vägen bakom tennishallen. Det känns lite obehagligt" icke boende</p> <p>"Inne i det lilla skogspartiet är det lite knäppgökar på kvällen, och i barnbuskagen vet jag att det hänger knarkare på kvällarna", boende</p>

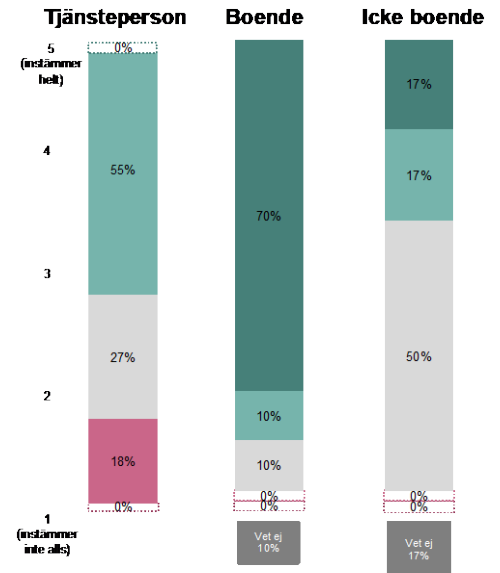

8D: Jag upplever att det är enkelt att orientera sig i parken

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Tennishallen skapar svårigheter att få en översikt över parken	<p>"Tennishallen förstör väldigt mycket – det gör att man inte får en helhetsbild över parken, att den upplevs som otrygg, att det blir svårt att orientera sig", tjänsteperson</p>

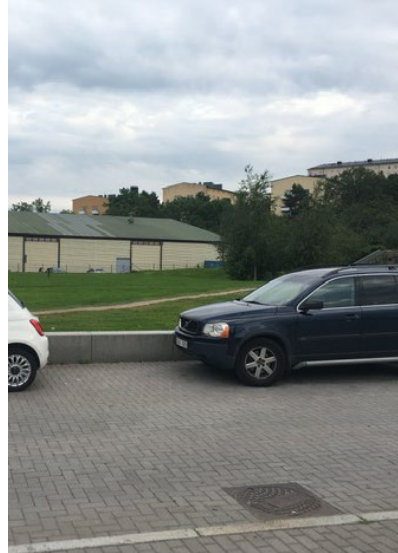
8E: Jag anser att det är enkelt att hitta entréerna till parken

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Parken anses inte ha en utpekad entré	"Var är entréerna?", tjänsteperson "Folk har skapat sina egna entréer", tjänsteperson
Parken omges av en mur som gör att det är svårt att veta var man ska gå in till parken	"Muren gör att man måste gå runt och kan inte gå direkt över gräset", tjänsteperson
Det finns behov av fler gångvägar	"Det hade behövts gångvägar, nu är det ju mest upptrampade gångar snarare än anlagda", tjänsteperson

$\bar{X}=3,9$

Stopp 9: Soldäcken

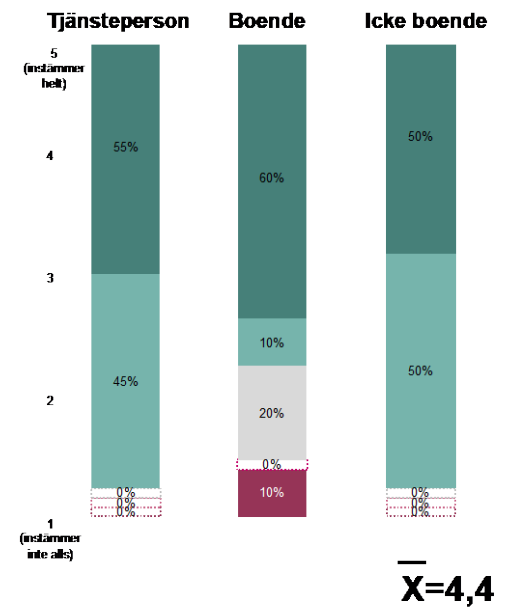

Övergripande insikter

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Det enda officiella badet i området – och också ett uppskattat ställe att bada på	<i>"Vi badar varje dag på sommaren, jag älskar att gå ner hit tidigt på morgonen"</i> , boende
... men det finns andra delar som är minst lika eftertraktade att bada på	<i>"Det känns som alla är på andra delen och att inga är på den här delen"</i> , icke boende
Trafiken och de parkerade bilarna utgör en barriär	<i>"Det är för mycket bilar här – de parkerar på trottoaren och kajen"</i> , boende <i>"Eftersom det är så mycket människor som rör sig här så borde det vara ett gångfartsområde"</i> , boende <i>"Det är stökigt att gå här med bilar, cyklar etc"</i> , boende <i>"Jag såg inte först att det var ett soldäck här för de parkerade bilarna"</i> , icke boende

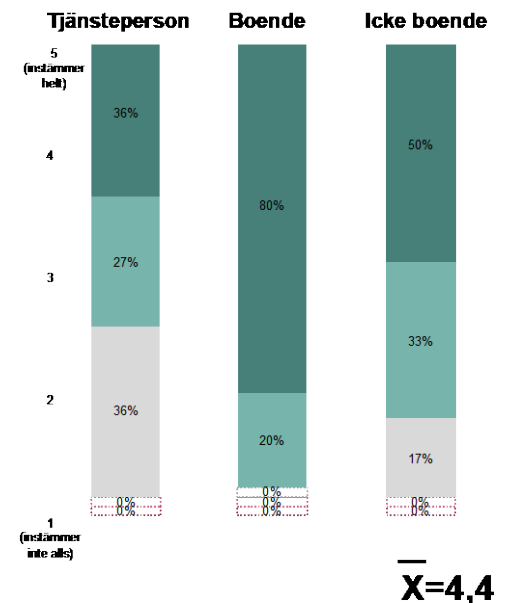
9A: Jag upplever trätrappan som generös

SAMLADE INTRYCK	CITAT
På dagarna under sommaren är trätrappan för liten...	"Trätrappan är alltid proppfull", boende
	"Just nu känns det rymligt, på sommaren kanske det inte är lika rymligt", tjänsteperson
... men på mornarna och under andra årstider mer generös	"En morgon i juli är det ju helt fantastiskt", boende

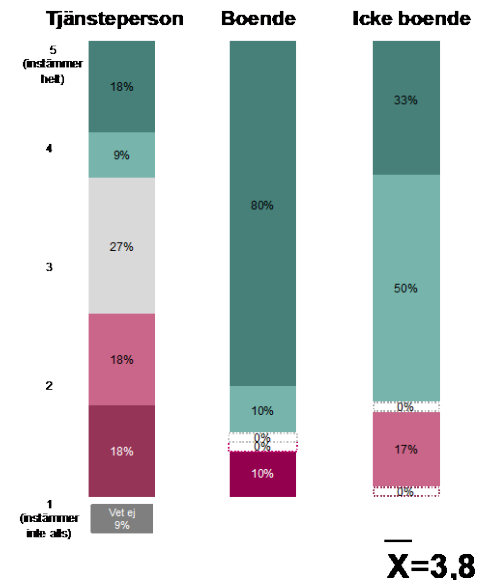
9B: Jag anser att trätrappan är en naturlig samlingspunkt

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Eftersom soldäcken är områdets officiella badplats skapar det potential för platsen att bli en samlingspunkt – men eftersom man badar längs hela strandpromenaden blir det inte en lika central samlingspunkt	"Det känns som alla är på andra delen och att inga är på den här delen", icke boende

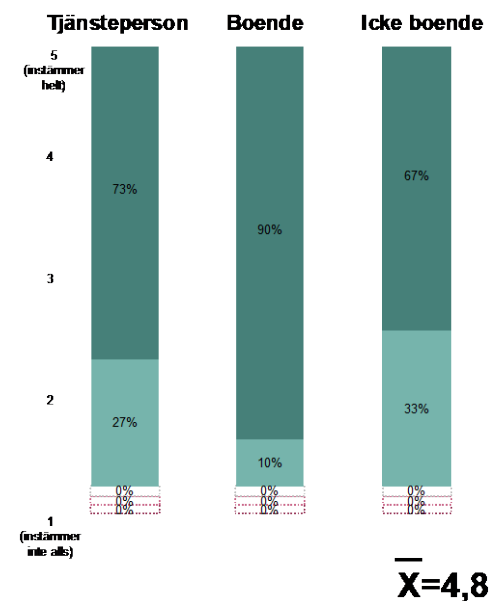
9C: Jag anser att trätrappan är en naturlig avslutning på parken ner mot Ulvsundasjön

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Muren och vägen gör att trätrappan upplevs som separat från parken	"Jag anser inte att det hänger upp överhuvudtaget. Vägen och muren gör att man inte fattar att trätrappan finns här. Muren borde varit på sidan mot vattnet istället för där den står idag", tjänsteperson "Det ser inte ut som att parken och soldäcket hör ihop. Muren förstör lite. Hamnar man på fel sida är man mitt i trafiken", boende "Bilarna hamnar i vägen. Det blir en avskiljare" icke boende

9D: Jag upplever att trätrappan bidrar till en nära vattenkontakt och inbjuder till vistelse

SAMLADE INTRYCK	CITAT
Trätrappan ses som en plats för rekreation	"Man kan se folk som står och kör yoga här på morgonen", boende
Andra delen av strandpromenaden är mer attraktiv för bad och vistelse	"Det känns som att alla är på andra delen, snarare än här", icke boende "Här tänker jag att man sitter mer, och inte direkt badar", icke boende "Det är stökigt att gå här med bilar, cyklar etc", boende
För korta ryggstöd för att sitta en längre tid	"Det går liksom inte att luta sig på de soldäcken", icke boende

6.2 Öppen diskussion om kvalitativa mål (från fokusgrupper)

Utöver synpunkterna kring de olika påståendena, som återges i resultatdelen ovan, framkom ytterligare synpunkter.

Flera deltagare i utvärderingen anser att områdets popularitet medför vissa problem. Problemen är störst längs, och i anslutning till, strandpromenaden, men också i Kristinebergs strandpark. Flera påpekar ett högt slitage på lekplatser, gångbanor, parker och växtlighet.

Deltagare i utvärderingen påtalar även att gångbanorna inte räcker till för mängden människor som vistas i området. Det upplevs finnas en brist på tydlighet i området gällande hur man ska röra sig och nyttja olika ytor, vilket skapar konflikt mellan olika trafikslag. För gående upplevs de anlagda gångbanorna i parken inte överensstämna med de verkliga rörelsemönstren då ett flertal upptrampade stigar har uppkommit.

Fordonstrafiken upplevs vara stor samt fotgängare på väg till eller från strandpromenaden måste passera en vältrafikerad cykelväg. Mellan Kristinebergs strandpark och soldäcken upplever deltagarna att det är svårt att förstå vem som har företräde; gående eller bilar. Generellt anses antalet övergångsställen vara för få. Cyklister upplever att det framförallt är otydligt var man får cykla eller ej, som i Brovaktensparken samt längs med Hornsbergs strand.

6.3 Intervjuer

Intervju med Monica Almquist, projektledare, Exploateringskontoret

Monica Almquist har varit delaktig under större delen av arbetet med detaljplanerna. Almquist arbetar som projektledare och representerar staden som markägare samt har investeringsansvaret för allmänna anläggningar inom exploateringsområdet. Hon kan ge en värdefull inblick i avvägningar och tankar rörande utvecklingen av området som inte går att utläsa i mer officiella dokument.

Almquist beskriver att innan ombyggnationen var området ett industriområde med ett asfaltverk och en betongindustri. Kajerna användes för leveranser till industrierna vilket innebar att det inte gick att passera området och ta sig runt Kungsholmen längs vattnet. Ett av projektets primära syften blev att koppla ihop strandpromenaden så att gående skulle kunna röra sig runt hela Kungsholmen. Därför gjordes en utfyllnad, som sedan strandpromenaden byggdes på. Syftet med strandpromenaden var att skapa ett promenadstråk och promenaden är alltså inte primärt gjord för att vistas i. Almquist uppger vidare att under arbetets gång kunde ingen ana att området skulle bli så attraktivt att vistas i som det har blivit.

Från att vara ett industriområde skulle detaljplanerna omvandla området till ett attraktivt bostadsområde. För att höja området status skulle det satsas på den allmänna platsmarken med lekplatser och parker på lagom avstånd till bostadsbebyggelsen. För att området skulle bli den levande stadsdel som önskades ansågs en blandad bebyggelse

vara viktigt. Arbetsplatser, bostäder, butiker och lokaler skulle inrymmas i detaljplanen men på grund av den sviktade konjunkturen i början av 2010-talet byggdes det fler bostäder än planerat.

Almquist beskriver att barnfamiljer var en viktig målgrupp under framtagandet av nordvästra Kungsholmen. Ett flertal förskolor planerades in, varav några var tillfälliga. En barnkonsekvensanalys för programområdet togs fram för att undersöka hur barnvänligt området var under slutet av processen. Några barriärer identifierades – Essingeleden med sitt buller och Lindhagensgatan med sin trafik. Närheten till vattnet gjorde dock att det inte gick att anpassa strandpromenaden efter barn, vilket är anledningen till att det inte anlades några lekplatser eller liknande där.

Hornsbergs strand ansågs under planeringsprocessen bli områdets centrala gata och hade en viktig funktion, dels för trygghetsperspektivet men också för att skapa en bättre förståelse för området. Den dubbelriktade cykelbanan längs Hornsbergs strand har lett till en otydlighet i var olika trafikanter ska röra sig vilket har skapat konflikter mellan gående och cyklister, enligt Almquist. Eftersom den är dubbelriktad cyklas det ofta snabbare här, vilket var önskat eftersom det är ett populärt pendlingsstråk. Samtidigt medför detta problem då alla som ska till eller från strandpromenaden behöver korsa cykelbanan.

Brovaktenparken är en plats som inte får inbjuda till vistelse på grund av Essingeleden ovanför. Parken utformades med avsikt att det skulle vara möjligt att åka skateboard längs gångstråken sidor. Därför var en skateboardförening med i utformningen av parken tillsammans med landskapsarkitekter. Almquist berättar att tanken är att ena sidan av parken ska uppfattas som en stenöken och den andra sidan som en grön park. Parken vann Sienapriset 2014.

En lärdom från projektet har varit att det inte är optimalt att förskolor på kvartersmark nyttjar allmänna lekplatser som förskolegård. De allmänna lekplatserna privatiseras och leder till att platser som allmänheten har behov av tas i anspråk och antalet utflyktsmål i området minskas.

Intervju med Ewa Reuterbrand, landskapsarkitekt, trafikkontoret (tidigare Exploateringskontoret)

Ewa Reuterbrand var som landskapsarkitekt på exploateringskontoret en av de ansvariga för gestaltning av allmän plats i nordvästra Kungsholmen. Hon har varit delaktig i projektet sedan 2008. Reuterbrand kan, liksom Almquist, ge en värdefull inblick i avvägningar och tankar rörande utvecklingen av området som inte går att utläsa från mer officiella dokument.

Med erfarenhet från Hammarby Sjöstad förutspåddes att även nordvästra Kungsholmen skulle få stor inflyttning av barnfamiljer. Barnperspektivet fanns tidigt med i arbetsprocessen. Förskolor planerades in i bottenvåningarna på bostadsbebyggelsen och allmänna lekplatser anlades i nära anslutning till förskolorna, såsom i Nelly Sachs park.

I Nelly Sachs park finns två allmänna lekplatser och i den intilliggande bebyggelsen två förskolor. Förskolorna har sina entréer mot lekplatserna och det finns en tydlig visuell koppling mellan förskolor och lekplatser. Reuterbrand beskriver att det har resulterat i att förskolorna använder de allmänna lekplatserna som sina egna, vilket är problematiskt ur flera aspekter: Allmänheten använder inte lekplatserna, då dessa upplevs tillhöra förskolorna. Förskolegårdar har större behov av exempelvis inhägnad än allmänna lekplatser, då antalet barn per vuxen är större. På allmänna lekplatser förutsätts att det finns närvarande föräldrar som har sina barn under uppsikt. Reuterbrand beskriver vidare att förskoleverksamheten framförde relativt omgående klagomål på lekplatserna som därmed fick byggas om strax efter anläggning. Eftersom de allmänna lekplatserna används som förskolegårdar slits de också i högre utsträckning än de skulle gjort om de använts som planerat.

Likt Almquist berättar Reuterbrand att förutsättningen för Brovaktenparken var att skapa en park som inte uppmuntrar till vistelse, en finpark som skulle utgöra den tillgängliga länken mellan Franzégatan och Strandpromenaden. Gångvägen går därför i zick-zack, där det finns ett brant, genare, stråk samt ett längre stråk med mindre lutning. Gångvägen är viktig ur tillgänglighetssynpunkt då de intilliggande gatorna har en stark lutning. Brovaktenparken planerades också för att fungera för skateboard, då erfarenheter visar att det är en populär aktivitet på liknande platser. Reuterbrand anser att parken sköts bristfälligt, vilket skapar ett generellt ovårdat intryck. Gångstråken planerades för att vinterunderhållas, vilket tyvärr ej sker. Det medför att det är svårare att röra sig mellan områdena än det var tänkt.

Reuterbrand bekräftar det Almquist sagt att Strandpromenaden blev klart mer populär och välbesökt än vad som förväntades under planerings- och anläggningsprocessen. Syftet med Strandpromenaden var initialt att skapa ett gångstråk runt hela Kungsholmen. Den ursprungliga tanken var att endast skapa en gångväg, men under processens gång möjliggjordes för parktytor och flytbryggor för att öka besökarnas möjlighet till vistelse och sol intill gångstråket. Parktytorna möjliggjordes genom en utfyllnad av strand/kajkanten. Utfyllnaden anlades av sprängsten från anläggningsarbetet av kvarteren mellan Lindhadensgatan och Strandbergsgatan/Essingeleden. Återanvändning av massor och därmed minskade transporter bidrog till såväl miljövinster samt minskad kostnad för utfyllnaden berättar Reuterbrand.

En viktig lärdom från projektet, enligt Reuterbrand, är att medborgardialoger bör göras tidigt i processen; som man i högre utsträckning gör i dag. Det hade även varit fördelaktigt att hämta in fler perspektiv kring större beslut som exempelvis tennishallen, som påverkar hela området under en lång tid.

Intervju med Fredrik Ekroth, landskapsarkitekt, parkmiljöavdelningen

Parkmiljöavdelningen på Kungsholmens stadsdelsförvaltning är ansvarig för skötseln av parkerna i nordvästra Kungsholmen. Deras perspektiv är intressant då exempelvis skötselintensiteten ger en fingervisning om områdets besöksfrekvens och om områdets

friyta räcker till för dess användare. Ekroth var med som referensperson från stadsdelsförvaltningen under projektets gång.

Ekroth upplever att många ytor har klarat sig relativt bra i förhållande till mängden människor i området. Några ytor har behövt justeras eller är i behov av det, såsom exempelvis Edens lekplats i Nelly Sachs park. Lekplatsen har byggts om då bland annat slitaget ökat med anledning av att förskoleverksamheten använder lekplatsen som gård. Det har också uppkommit fler stigar/gångstråk i Kristinebergs strandpark, vilket behöver ses över.

Ekroth beskriver att han är nöjd över parkernas utformning då de medför en dynamisk upplevelse för områdets besökare. Ett exempel är hur växtgestaltningen med många olika arter av träd och undervegetation skapar en varierad upplevelse när man promenerar genom Kristinebergs strandpark. Ett annat exempel är Brovaktenparken där gestaltningen medför olika upplevelser beroende från vilket håll du närmar dig parken: från ett håll uppfattas parken som grönskande, från ett annat grå och stenig. Ekroth är också nöjd med den moderna karaktär som uppnåtts längs Hornsbergs strand.

Intervju med förskolepedagog från förskola i området

Intervjupersonen har arbetat på förskolan i tre år. Förskolepedagogens perspektiv är särskilt intressant i detta projekt där vissa av förskolegårdarna var tänkta att nyttja allmän plats i stor utsträckning.

Förskolepedagogen beskriver att hennes bild av området är ett sammansvetsat område med en småstadskänsla, trots att det är så centralt beläget. Många barn och föräldrar känner varandra och föräldrar hjälps åt med att hämta och lämna barnen. Intervjupersonen tror att den här känslan kommer mycket från att barn och föräldrar umgås även på fritiden, på såväl de privata innergårdarna som i de allmänna parkerna.

Förskolepedagogen tycker att det är nära till olika typer av platser dit de kan gå med barnen. Det finns ett flertal närliggande platser som ger en naturnära känsla. Ett exempel är odlingslådorna på toppen av Nelly Sachs park, dit de brukar gå för att titta och känna på växterna och se hur de utvecklas. De brukar även gå till skogsdungen i Kristinebergs strandpark för att exempelvis leka kurragömma. Det finns även lekplatser på nära avstånd. De besöker ofta området kring plaskdammen i Kristinebergs strandpark – eller Pirenparken som barnen kallar det. Gungorna, plaskdammen och klätterställningen gör det till en favoritplats för många av barnen.

Förskolepedagogen anser att en nackdel med området är trafiken. Hon anser att det finns många gator samt att Lindhagensgatan är mycket trafikerad. I verksamheten försöker de i så stor utsträckning som möjligt gå runt de större gatorna med förskolegrupperna genom att välja gångstråk genom parker och längs mindre gator.

Mest tid spenderar förskolebarnen på lekplatsen precis utanför förskolan, som är en allmän lekplats. Intervjupersonen uppger att om någon person vill komma in med sitt

barn så brukar de fråga först om det är okej, och det är det alltid. Eftersom förskolan har västar på sina barn är det enkelt att se vilka barn som tillhör förskolan och inte. Om någon närliggande förskola vill leka på lekplatsen blir det lite mer problematiskt eftersom det då blir många barn. I de fall det händer brukar verksamheten vara flexibel och ändra planen för dagen, och gå iväg någon annanstans. Förskolepedagogen ser inga större problem med det och berättar att de ser det som deras egen gård eftersom de tar hand om den: De städar, fixar och dekorerar den vid olika högtider. Förskolepedagogen uppger att många bli osäkra på om de får komma in på lekplatsen eller inte, men att de alltid är tydliga med att det är en allmän lekplats. Dock har lekplatsen blivit väldigt sliten eftersom den används så mycket, och skulle behöva rustas upp .

Intervju med person med nedsatt rörlighet som bor i området

Kvinnan, som har bott i området i 10 år, har under de senaste åren haft svårt att gå efter en nervskada och hennes man är rullstolsburen. Genom att intervjua kvinnan har vi kunnat fånga upp tankar kring tillgänglighetsperspektiv som inte var möjliga få under gåturena.

Kvinnans upplevelse är att området överlag är tillgängligt. Det märks, enligt kvinnan, att tillgänglighetsaspekten har beaktats i planeringen, både på allmänna och privata ytor. Raka gator gör både gator och gångbanor överblickbara framåt och medför att kvinnan kan undvika svängar. Tillgängligheten förbättras av att området inte har alltför många trappor och att det alltid är hissar i byggnaderna.

Kvinnan har svårt att gå och behöver sätta sig ner ofta och ta en paus. Hon påpekar att det saknas tillräckligt med sittplatser i området för att detta ska vara möjligt. Lindhagensgatan upp till ICA Maxi och vid busshållplatserna nämns som två platser där sittplatser saknas. Sittplatserna som finns idag är för låga och skulle behöva finnas i olika höjder för att göra dem enklare att sitta på.

Intervjupersonen berättar att hon tidigare simmade nästan varje dag men att hon har svårt att bada nu. Badplatserna i området skulle behöva tillgänglighetsanpassas, bland annat är stegarna för att kunna gå i och bada något svåra att använda sig av vid nedsatt rörlighet.

Promenaden, som på vissa platser är trång och otydlig i vad som är gång- och cykelbana, upplevs som en konflikt för intervjupersonen. Det upplevs inte som att det finns tillräckligt med utrymme för att röra sig långsamt, utan utrymmet upptas av joggare, personer med barnvagnar och cyklister som rör sig i ett snabbare tempo.

Intervju med kommunpolis på Kungsholmen

Kommunpolisen har haft kännedom om området redan tjugo år innan nordvästra Kungsholmen utvecklades och uppger att det har utvecklats mycket under denna tid. Han menar att det tidigare var ett område som var övergivet och där många missbrukare rörde sig till att idag vara ett bostadsområde med andra förutsättningar, och andra problem.

Nordvästra Kungsholmen är generellt ett tryggt och lugnt område. De största problemen i området handlar enligt kommunpolisen om att de boende känner sig störda av besökare och att det uppstår konflikter mellan framförallt boende och besökare.

Bostäderna ligger relativt nära Strandpromenaden vilket gör att boende störs av personer som rör sig på platsen vilket genererar klagomål, enligt kommunpolisen. Ett annat problem kopplat till strandkanten är att badare störs av att det körs vattenscootrar för nära stranden. Problem vid Strandpromenaden uppstår främst under sommarperioden då det är populärt att besöka området för dess närhet till vattnet.

Trafiken har gett upphov till att det inkommer mycket klagomål till polisen. Personer upplevs köra fort och visa upp sina bilar vilket har lett till oenigheter och klagomål från de boende. I samråd med stadsdelsförvaltningen kom polisen fram till att en sommargågata skulle kunna lugna ner trafiken och på så sätt lösa en del av problemen. Det har dock, enligt kommunpolisen, resulterat i att många boende agerar privatpolis och instruerar bilister hur de får köra och inte, vilket också skapat konflikter och irritation. För att lösa trafikproblematiken gick polisen ihop med trafikkontoret och tittade på hur Hornsbergs strand och närliggande gator kunde möbleras säkrare så att det inte gick att köra så fort, och om det gick att stänga av kajerna så att det inte gick att parkera där. Några gator har stängts av och på andra gator har färdriktningen ändrats. Det har resulterat i mindre trafik. Trafikkontoret och polisen ser löpande över hur det är möjligt att dämpa ordningsstörningar, ljud och liknande. Enligt kommunpolisen har dock klagomålen minskat.

7. Slutsatser per mål

Baserat på resultaten från gåturerna, fokusgrupperna och intervjuerna presenteras i detta avsnitt de viktigaste slutsatserna per målområde. Slutsatserna presenteras i två olika avsnitt, ett för de övergripande målen och ett för målen för olika typer av miljöer.

7.1 Övergripande mål

Barnen som målgrupp

Deltagare i utvärderingen har generellt positiva reaktioner på hur nordvästra Kungsholmen fungerar för barnen som målgrupp. De som är något negativa ingår framförallt i gruppen tjänstepersoner och gruppen boende. Deltagarna menar att det å ena sidan finns många platser för lek och ett flertal grönområden på nära avstånd från såväl bostäder som förskolor men att trafiken å andra sidan utgör en barriär som innebär att barnen inte kan röra sig fritt i området. Detta konstaterades även i den barnkonsekvensanalys som togs fram 2008; att stora gator/trafikleder som Lindhagensgatan och Essingeleden bidrar till barriäreffekter, buller och emissioner – men att närhet till gröna områden i stort är tillgodosedd. Förutom barriäreffekterna som skapas av trafikleder och stora gator medför den höga exploateringsgraden att många ska nyttja de allmänna platserna. Detta fick kritik under processens gång, men såväl stadsbyggnadsnämnden som exploateringsnämnden försvarade den höga

exploateringsgraden med att detta medfört stora satsningar på den allmänna platsmarken.

Tillgänglighet och trygghet

Nordvästra Kungsholmen anses överlag som ett tryggt område. Deltagarna i utvärderingen menar att verksamheter i bottenvåningar och att många rör sig i området bidrar till känslan av trygghet. Några platser upplevs vara otrygga, så som Brovaktenparken och delar av Kristinebergs strandpark. Känslan av otrygghet kopplas i båda fallen till ej tillräcklig belysning samt bristfällig överblickbarhet. Deltagarna upplever att det finns många skymda platser kring tennishallen, samt att tennishallen i sin helhet försvårar uppsikten i parken.

Området uppfattas generellt sett som tillgängligt i bemärkelsen fysisk tillgänglighet. Brovaktenparken upplevs av många som för brant, men uppfyller i realiteten tillgänglighetskraven avseende lutning. Dock är det ett problem att parken inte vinterunderhålls då den är en av få tillgänglighetsanpassade kopplingar mellan Franzégatan och Hornsbergs strand. Deltagarna i utvärderingen önskar fler sittplatser för personer med fysiskt nedsatt rörlighet, längs exempelvis Lindhagensgatan. Deltagarna menar också att trafikflöden, upplevelsen av att fordon har hög hastighet i kombination med upplevelsen av brist på övergångsställen medför en känsla av otrygghet i gaturummet.

Rekreation för alla

Området har blivit en mötespunkt för människor från olika delar av Stockholm. Det upplevs finnas plats för rekreation och idrott i området, med nära tillgång till bad, fotboll, tennis, promenadstråk och flera allmänna lekplatser. Dock finns en avsaknad av lugnare miljöer samt platser anpassade för äldre.

Tillgängliga vattenytor

Områdets centrala läge med vattenkontakt har blivit ett populärt mål för såväl boende som besökare. De vattennära miljöerna, som Strandpromenaden, upplevs vara till för båda grupper användare. Delar av de offentliga miljöerna intill badet, som soldäcken, är dock svåra att nå för personer med fysiska funktionshinder, eller för äldre. Att soldäcken inte är tillgänglighetsanpassade kan förklaras av att dessa inte var planerade från början, utan tillkommit i ett senare skede.

Summering övergripande mål

Barnen får som målgrupp ett lägre betyg än de andra övergripande målen, framförallt på grund trafikens stora inverkan på barnens möjligheter att röra sig fritt i området. För de övriga områdena är uppfattningarna övervägande positiva.

Tabellen visar den sammantagna bilden av de tre gruppernas deltagande. Grön symbol innebär övervägande positiv inställning, gult symboliserar ungefär lika delar positiva som negativa element. En röd cirkel hade inneburit övervägande negativ inställning.

Övergripande mål	Boende	Icke boende	Tjänste-personer	Total
<i>Barnen som målgrupp</i>	●	●	●	●
<i>Tillgänglighet och trygghet</i>	●	●	●	●
<i>Rekreation för alla</i>	●	●	●	●
<i>Tillgängliga vattenytor</i>	●	●	●	●

7.2 Tematiska mål

Parker

Parkerna i nordvästra Kungsholmen anses överlag vara väl genomtänkta och är mycket uppskattade. De erbjuder olika typer av aktiviteter, olika typer av platsbildningar samt årstidsvariation. De delar som har vattenkontakt är särskilt populära och har blivit områdets mest attraktiva målpunkt för såväl boende som besökare. Vattenkontakten är också något som medför att personer väljer att flytta till området.

Strandpromenadens popularitet har medfört att slitaget blivit högt och att gångstråket uppfattas som för smalt för mängden personer som vill röra sig här, främst sommartid. Sittplatserna längs promenaden upplevs vara för få. Mängden besökare i området har inneburit att en del boende upplever att de inte kan nyttja det som de ser som områdets höjdpunkt under sommarhalvåret.

Barn anses ha fått ett stort fokus i parkerna, främst i Kristinebergs strandpark, vilket upplevs som bra av personer med barn.

Underhållet av vissa parker, framförallt Kristinebergs strandpark och Nelly Sachs park, anses något bristande. På ett flertal platser är ett mycket högt slitage eller bristfälligt skötta planteringar.

I Nelly Sachs park anses gränsen mellan privat gårdsyta och allmänna parkytor vara otydlig där lekplatserna ger intryck av vara att privata när de egentligen är allmänna.

Gator och stråk

Flera av deltagarna i utvärderingen hade synpunkter om trafiken i området vilket medfört att gator och stråk har fått låga betyg. Många anser att Lindhagensgatan är en transportväg vilket gör att den upplevs som otrygg. Trots sin generösa bredd har Lindhagensgatan smala gångbanor och cykelbanor vilket gör att deltagarna hellre väljer andra vägar att gå och cykla på.

Vid Hornsbergs strand upplever deltagarna, framförallt de boende, en frustration kring trafiken. Boende i området upplever det som onödigt att bilar kör på Hornsbergs strand och att bilisterna inte följer trafikregler. Deltagare i utvärderingen upplever också att det är otydligt var och hur man får röra sig, både som bilist, cyklist och gångtrafikanter. På ett antal platser har detta lett till konflikter mellan fordonstrafik och gående.

Generellt är deltagarna positivt inställda till Hornsbergs strand med sina uteserveringar och närheten till vattnet och strandpromenaden. Publika lokaler i entréplanet ger liv åt gatumuljön men det anses dock vara en bristande variation i utbudet.

Platser/torg

Det finns en varierande syn hos deltagarna i utvärderingen på platser och torg i området. Moa Martinssons torg upplevs av deltagarna sakna syfte och är mestadels tomt. Deltagarna menar att det kan bero på att strandpromenaden är så attraktiv att det inte finns behov av ett torg i närheten. Torget är dessutom upphöjt vilket leder till att platsen känns avstängd och deltagarna rör sig hellre runt torget än över det. Brovaktenparken ses av många som en lyckad passage. Det är inte plats deltagarna vill spendera tid på, men anses visuellt tilltalande.

Gränsen mellan kvartersmark och allmän platsmark anses som otydlig vid platsen mellan bostadshusen från Eyvind Johnsons gata upp mot Nelly Sachs park. De flesta uppfattar platsen som stängd och att det leder till en privat innergård, och därmed inte är öppen för allmänheten.

Summering tematiska mål

De tematiska målen får inte lika höga betyg som de övergripande målen. När parker, gator/stråk och platser/torg separeras och analyseras ses brister framförallt bland de boende och tjänstepersoner. Bristande underhåll och för mycket personer relativt utrymme att röra sig på är de främsta anledningarna.

Tabellen visar den sammantagna bilden av de tre gruppernas deltagande. Grön symbol innebär en övervägande positiv inställning bland deltagarna, gult symboliserar ungefär lika delar positiva som negativa element. Rött innebär en övervägande negativ inställning.

Tematiska mål	Boende	Icke boende	Tjänstepersoner	Total
<i>Parker</i>	●	●	●	●
<i>Gator/stråk</i>	●	●	●	●
<i>Platser/torg</i>	●	●	●	●

8. Sammanfattning av slutsatser

Nordvästra Kungsholmen med sin närhet till vattnet har blivit mycket populärt område att bo och vistas i. Mängden besökare som vistas i området har vida överstigit förväntningarna. Under sommarmånaderna är Hornsbergs strand med sin strandpromenad och sitt utbud av restauranger och barer en attraktiv plats för både boende och besökare. Utvecklingen av de vattennära områdena, framför allt Strandpromenaden, är källan till nordvästra Kungsholmens attraktionskraft. Även de parker som inte ligger i direkt anslutning till vattnet bidrar till områdets attraktionskraft, framför allt för barnfamiljer som har ett behov av utomhusytor att vistas på. Nära tillgång till idrottsaktiviteter, i form av fotbollsplan, tennishall och badplatser, skapar ytterligare attraktionskraft.

Deltagarna i utvärderingen framför önskemål om att utveckla området för att bevara dess kvalitet under sommarmånaderna, men det har även framkommit att det finns önskemål om att utveckla området för att vara attraktivt under hela året.

En aspekt som lyfts är att strandområdet som attraktionskraft är väldigt säsongsbetonad och steg bör tas för att skapa en levande stadsmiljö även på årets vintermånader, då många uppfattar området som tråkigt under den tiden på året. En större variation i utbudet av verksamheter, som i nuläget består huvudsakligen av restauranger, föreslås. Exempelvis skulle fler butiker kunna leda till att fler människor besökte området året om, och det skulle bli trevligare att promenera i området.

Det finns dock ett antal utmaningar som frekvent påtalas i diskussioner med deltagarna i utvärderingen. Oftast förekommer synpunkter på trafiken. På ett antal platser har det uppstått konflikter mellan fordonstrafik och gående. Boende i området upplever det som onödigt att bilar kör på Hornsbergs strand, vilket delvis har adresserats genom att omvandla gatan till en gågata under maj till september. Även vid soldäcken, som ligger i anslutning till Kristinebergs strandpark, upplevs bilparkeringen längs gatan som störande.

Deltagare i utvärderingen upplever också att det är otydligt var och hur man får röra sig, både som bilist, cyklist och gångtrafikanter. Ett sådant exempel är Brovaktenparken, där flera personer uppgav att det var otydligt om man fick cykla eller ej samt var man ska röra sig som fotgängare.

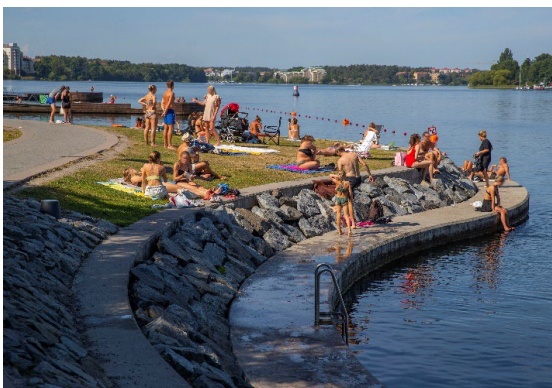
Slutligen påtalas önskemål om förbättrat underhåll, dels gällande det allmänna slitaget men också avseende nedskräpning. De många besökarna medför att gräset stundtals har svårt att etablera sig i parkerna och att skräpkorgar är överfulla under sommarmånaderna.

9. Reflektion

Resultatet av utvärderingen väcker frågor gällande relationen mellan mål i planeringsskedet och upplevelsen när det är färdigbyggt. Många av de kvalitativa målen som sattes upp har uppnåtts, men vissa deltagare, framförallt boende i området, uttrycker ändå sitt missnöje över framförallt områdets popularitet för besökare. Besökare och tjänstepersoner ser dock inte områdets attraktionskraft som något negativt.

I programmet för nordvästra Kungsholmen ställdes omfattande mål om att stadsdelen ska upplevas ha en *levande stadsmiljö* med ett *rikt utbud stora delar av dygnet* samt att området skulle ge möjlighet till möten mellan människor från olika delar av staden. Begrepp som *levande stadsmiljö* lämnar utrymme för tolkning. Då vi inte har kunnat hitta en förklaring till begreppet i dokumenten för nordvästra Kungsholmen har vi gjort en tolkning för att kunna bedöma om de kvalitativa målen är uppfyllda. Hornsbergs popularitet visar på att målen har uppnåtts: många besökare från andra stadsdelar vistas i området längs Strandpromenaden och nyttjar de verksamheter som finns. De olika allmänna platserna, mängden besökare, restauranger och uteserveringar längs gator, tätheten i bebyggelsen: vi menar att just detta är en levande stadsmiljö med ett rikt utbud under stora delar av dygnet. Det stora antalet besökare upplevs dock ta plats från de boende, även om denna plats är allmän platsmark, det vill säga till för alla. Det förefaller som att området enligt de boende har blivit *för* attraktivt.

Deltagare i utvärderingen anser också att det saknas lugnare platser, och platser för äldre. Detta indikerar att det är viktigt att planeringsmålet *levande stadsmiljö* även innehåller lugnare platser. Exploateringsgraden har ökat under processens gång och antalet tillresta besökare överträffade förväntningarna vilket sammantaget bidrar till ett stort tryck på områdets friyta. Friytan verkar inte räcka till, de platser som var tänkta för lugn och ro har blivit överbelastade (Strandpromenaden) eller ej genomförda (området där Tennishallen ligger kvar).

Strandpromenaden på sommar och strandpromenaden på vintern

I utvärderingen påtalas även säsongsaspekten: Området närmast vattnet lever upp under sommaren och somnar in vintertid. En större variation av innehåll i lokalerna längs Strandpromenaden, exempelvis fler butiker med verksamhet dagtid, hade medfört att området upplevs aktivt även under vintern. Men kanske är det bra med en lugnare period i bostadsområdet under de kallare månaderna, då boende önskar färre besökare?

Den allmänna platsmarken har också ett högt slitage och det är trångt längs gångytor och vissa grönytor. Samtidigt nyttjas inte alla friytor lika mycket, som exempelvis Moa Martinsons torg. Deltagarna anser att det "tomma torget" beror på att strandpromenaden är så attraktiv att det inte finns behov av ett torg i närheten. Torget lämnades medvetet sparsamt möblerat, *"för att ge plats för stadens spontana liv i form av möten och aktiviteter som kommer av de lokaler som finns i de omgivande byggnaderna. Det ska finnas plats för såväl uteserveringar som skateboardåkning"*. Innehållet i en allmän plats kan inte helt baseras på en önskad lokalanvändning intill, gestaltningen behöver vara mer robust än så. Torgets gestaltning främjar att gångflöden sker runt, inte över, torget. I detta fall bidrar det till upplevelsen av det "tomma" torget. Torget är även vindutsatt vilket till skillnad från gestaltningen inte kan ändras på. Var det en känd förutsättning i planeringsprocessen, som underskattades konsekvenserna av? Oavsett så är det av stor vikt att utvärdering av lokalklimat sker för platsbildningar i planeringsprocessen. Det kan även vara så att det tar tid innan torget utvecklas till en mötesplats och en plats för vistelse.

Nelly Sachs park är ytterligare en allmän plats som inte nyttjas till fullo, förutom lekplatserna. Deltagarna i utvärderingen menar att den upplevs som bortglömd och anonym men att parken har utvecklingspotential som utsiktsplats. Entréer är skymda, gångvägar branta och det är trappor på många ställen. Parken upplevs därför dold och svår att nå. Flera anser att de allmänna lekplatserna uppfattas tillhöra förskolorna. I kvalitetsprogram för området anges att *"parken rustas upp och ska bibehålla sin offentliga karaktär"*. I planeringen av kvarteren kring parken anges att bebyggelsens bostadsgårdar inte kan inrymma förskolegård och att *"parken med lekplatser kräver en integrering av lösningar. Lekytorna ska vara möjliga att avgränsa och samtidigt vara tillgängliga för alla"*. Lekplatserna upplevs ta en stor andel av parken. Lekplatserna är inhägnade med vanligt förskolestängsel, vilket gör att de "integrerade lösningarna" är svåra att uppfatta.

*Anonym och otillgänglig entré till
Nelly Sachs park från
Nordenflychtsgatan*

Utvärderingen visar att det finns stora brister med för små förskolegårdar, samt att idén om att förskolorna delvis skulle nyttja den intilliggande allmänna lekplatsen inte fungerar. De allmänna lekplatserna privatiseras och antalet utflyktsmål för förskolorna i området minskar totalt sett. Sammanfattningsvis bidrar privatiseringen till att platser som allmänheten har behov av tas i anspråk. Det har inte blivit en lyckad situation för varken förskoleverksamheten eller allmänheten.

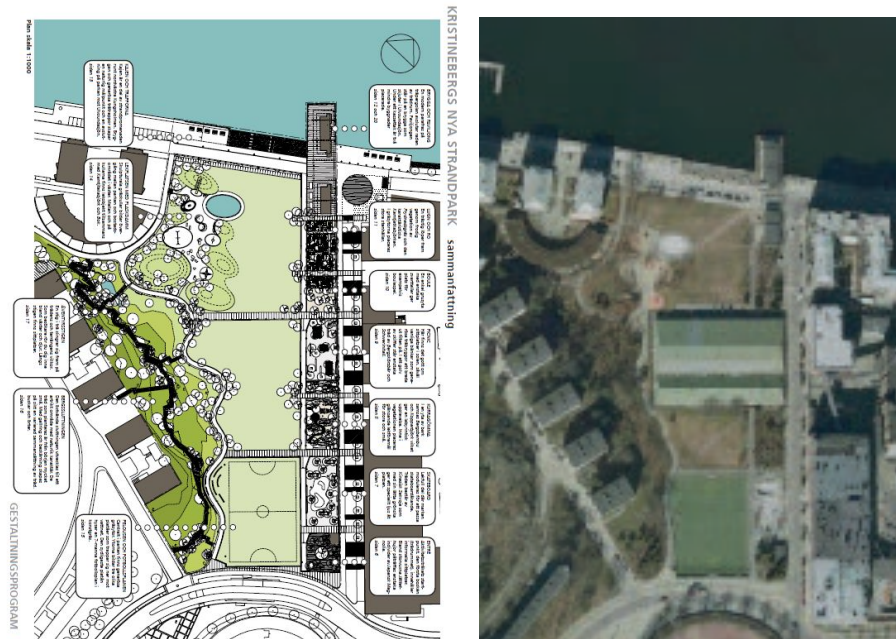
För den resterande parken anger kvalitetsprogrammet att ”*parkens karaktär av naturpark ska behållas*”. Denna del verkar vara för liten för att lämnas som orörd natur, den förefaller snarare ej omhändertagen. Naturparkskaraktären skulle gynnas av ännu mer växtlighet och en större skötselinsats – så att parken uppfattas som en *bild* av natur, mer än en *orörd* natur. De sittplatser som finns är innanför två cirklar av naturstenmurar, som ger ett urbant intryck och inte tar tillvara på platsens egenskaper som utsikt och öppenhet.

Sittplatser innanför murar av natursten i Nelly Sachs park.

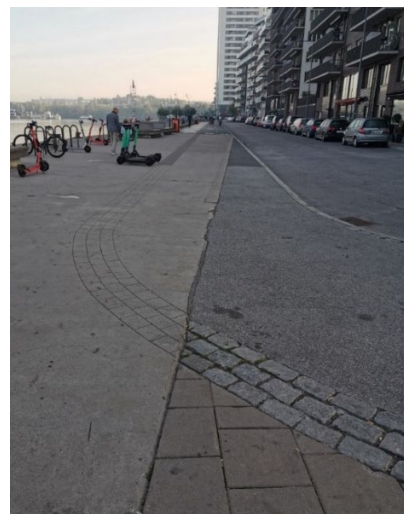
Det finns en potential i Moa Martinsons Torg och Nelly Sachs park. En utveckling av exempelvis Nelly Sachs park skulle kunna utgöra en fristad för de boende i området då denna ligger lite avsides och inte nödvändigtvis attraherar besökare från andra delar av staden.

Kristinebergs strandpark upplevs av vissa deltagare i utvärderingen vara alltför programmerad, och att det saknas plats för ro. I planeringen av parken var tanken att tennishallen skulle omlokaliseras till en plats intill Essingeleden. Politiska beslut medförde att omlokaliseringen inte genomfördes, vilket gör att byggnaden fortfarande är kvar. Istället byggdes parken runt tennishallen, utan att justera gestaltningen. Detta påverkar användningen av parken samt den totala andelen friyta. Där tennishallen ligger, det vill säga de parkytor som inte anlades, skulle vara en större gräsyta samt flertalet sittplatser avsedda för lugn och ro. Tennishallen har en ny förslagen placering i Stadshagen och beräknas stå färdig ca 2025 (*DP 2013-08100, Detaljplan för Stadshagen i stadsdelen Stadshagen*). Därefter finns möjlighet att genomföra Kristinebergs strandpark i sin helhet och därmed tillgodose behovet av ökad friyta i området.

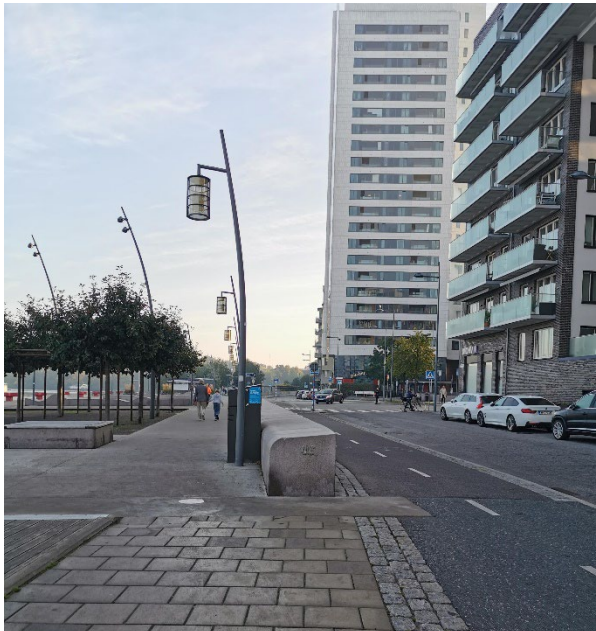
Illustrationsplanen till vänster visar parkens tänkta utformning. Ortofotot till höger är taget 2019 och visar hur tennishallen tar upp en stor del av den av parken.

I samtal med alla berörda grupper vi har varit i kontakt med i utvärderingen framkommer det att det finns otydligheter kring var olika trafikanter ska röra sig. Cykelbanan längs Strandpromenaden är ett sådant exempel. Cykelbanans bredd är konsekvent, dock varierar markmaterial, vägmarkering och vägmärken. Det saknas också cykelmyror och ytor vid övergångsställen där trafikanter kan vänta. På del av sträckan ändras regleringen till en gemensam gång- och cykelbana. Detta medför att varken fotgängare eller cyklister uppfattar vilken yta de får använda, vilket skapar konflikter mellan trafikslagen. I detta fall hade användningen underlättats av tydligare markeringar.

Bilden till vänster visar en ändring från cykelbana till gemensam gång-och cykelbana längs Strandpromenaden. Bilden till höger visar otydlig markering mellan gång och cykelbana. Bristande målning, inkonsekvent markmaterial samt avsaknad av skyltning.

Vid entrén till Hornsbergs strandpark fortsätter cykelbanan längs gatan, men gångbanan viker av ner i parken. De gående fortsätter dock att använda cykelbanan, trots tydlig markering samt att det finns en gångbana på motsatt sida gatan. Deltagarna lyfter att framkomligheten längs fasaden begränsas av uteserveringar. I kombination med belysningsarmaturer och skräpkorgar, vars placering inte samordnats, leder detta till att den kvarvarande ytan upplevs för smal för fotgängare. Detta påverkar sannolikt valet av sida att gå på. Kvällstid kanske det också upplevs tryggare att gå på den övre nivån vid gatan än att gå nere i parken. Gångbana längs gator kan inte alltid ersättas av en gångbana i park, även om det sammantaget tar mindre plats. Om man planerar för en gata med uteserveringar måste tillräcklig yta finnas. Förutom otydligheten i var fotgängare och cyklister ska röra sig upplever många en otrygghet till följd av bilisters upplevda höga hastigheter längs Strandpromenaden.

Gångbana fortsätter ner i parken

Smal yta för fotgängare

Områdets uttalade huvudgata, Lindhagensgatan, upplevs inte ha fått den representativa karaktär som det var tänkt. Deltagarna menar att den är en transportsträcka, framförallt för bilar där gång- och cykel har liten plats i gatusektionen. Verksamheterna i bebyggelsens bottenvåningar är framförallt kontor som inte är målpunkter för allmänheten, man stannar inte gärna upp och väljer hellre andra gator. Längs den sydvästra sidan upptas en stor yta av en bussdepå, som inte aktiverar gaturummet. Den dubbla trädraden i gatans mitt medför att bredkroniga träd har kunnat planteras, men ytan under förblir oanvänd och upptar en stor del av gatans breda gatuumått. Om träden hade placerats längs gångbanan hade ytan under kunnat utgöra en möbleringszon och ökat utrymmet för fotgängare. Gestaltningen av gatan följer dock en tidigare byggd etapp, vilket skapar ett sammanhållet gaturum med samordnat uttryck från Lindhagensplan ner till Strandpromenaden.

Gatorna är allmänna platser som människor vistas i dagligen och det är av stor vikt att gatorna är trygga, tillgängliga, uppfyller funktionskrav och samtidigt har goda upplevelsevärden. I den allt tätare staden blir relationen mellan hushöjd och gatubredd en alltmer betydande faktor i hur gatorna upplevs och används. Det är en bredd av kompetensområden som är med i planeringen av gatumiljöer. Gaturummen i nordvästra Kungsholmen har fått sämre betyg än andra allmänna platser i området. Kan det vara så att visionen för gaturum försvinner i kompromisser mellan olika intressenter? Förutsättningar och funktionskrav kan också förändras i planeringens långa processer. Det "goda" gaturummet kräver ett samarbete mellan de olika förvaltningarna där det finns en förståelse för varandras kompetens och en gemensam målbild för vad som prioriteras och vad som behöver prioriteras ner.

Måluppfyllelse leder inte alltid till att alla är nöjda. Går det att göra alla nöjda?
Förmodligen inte.

För att ens kunna bedöma måluppfyllelse måste det vara tydligt vilka intentioner vi har med ett område. Exempelvis måste tvetydiga begrepp som *stadsliv* och *levande stadsmiljö* förklaras och förtydligas löpande i planerings- och genomförandeprocessen för att alla projektdeltagare arbetar mot samma mål – oavsett var i processen man befinner sig.

I nyetablerade områden vet nyinflyttade inte vad de kan förvänta sig och utvecklingen av området sker inte alltid i linje med förväntningarna. En äldre, etablerad stadsdel har redan en fastare form och innehåll och människor som flyttar dit vet i större utsträckning vad som erbjuds. Kan det vara så att vissa som flyttade in i nordvästra Kungsholmen förväntade sig ett lugnt bostadsområde intill vattnet, men vars utveckling blev något helt annat? Hade man upplevt sig mindre störd av de många besökarna om kvarterens mark hade varit större? Om kvarterens gårdar hade kunnat utgöra lugna platser med tillräckligt utrymme för vistelse, samt om Kristinebergs strandpark hade genomförts enligt ursprunglig plan, hade möjligen området popularitet varit mer välkommet.

Vi har gjort bedömningen att många av de uppsatta kvalitativa målen i nordvästra Kungsholmen har uppnåtts, även om inte alla är nöjda. Utvecklingen av allmänna platser tar inte slut när det är färdigbyggt och det finns rum för förändring. Allt går inte allt att planera och det är av vikt att planeringen i sig lämnar rum för olika utvecklingar. Utvärderingen visar endast en andel av åsikter, men ger ändå lärdomar som vi tar med oss i fortsatta planerings- och genomförandeprocesser.

10. Källförteckning

- ”Nordvästra Kungsholmen: Program för ett stadsutvecklingsområde” (2002)
- ”Planbeskrivning: Detaljplan för Kv Kojan mm (vid Hornsbergs Strand) inom stadsdelarna Stadshagen och Kristineberg i Stockholm” (2004)
- ”Kvalitetsprogram för gestaltning av kv Kojan: Bilaga till detaljplan för kv Kojan mm på Kungsholmen i Stockholm” (2005)
- ”Gestaltningprogram: för Kristinebergs strandpark” (2005)
- ”Tjänsteutlåtande: Godkännande av kvalitetsprogram för bostadsområdet i kv Kojan mm på Kungsholmen i Stockholm, Dp 2000-05724-54” (2005)
- ”Etableringsutvecklings - & skötselplan för Kristinebergs strandpark” (2005)
- ”Genomförandebeskrivning: Detaljplan för Kristinebergs strandpark, fastigheten Tennisbollen 1 m.m. i stadsdelen Kristineberg i Stockholm” (2006)
- ”Planbeskrivning: Detaljplan för Kristinebergs strandpark, fastigheten Tennisbollen 1 m.m. i stadsdelen Kristineberg i Stockholm” (2006)
- ”Kvalitetsprogram för gestaltning av Brovakten: område vid Kv Glädjen mm i stadsdelen Stadshagen i Stockholm” (2008)
- ”Detaljplan för Brovakten, område vid kv Glädjen mm i stadsdelen Stadshagen i Stockholm” (2008)
- ”Genomförandebeskrivning: Detaljplan för del av Hornsberg 10 mm i stadsdelen Kristineberg i Stockholm” (2008)
- ”Hornsberg 10, Stockholm: Beskrivning av inverkan på miljön” (2008)
- ”Planbeskrivning: Detaljplan för del av Hornsberg 10 mm i stadsdelen Kristineberg i Stockholm” (2008)
- ”Barn i Lindhagen. Stadsutvecklingsområdet Lindhagen på nordvästra Kungsholmen ur ett barnperspektiv” (2008)
- ”Kvalitetsprogram för gestaltning Del av kv Hornsberg 10: Bilaga till detaljplan för del av kv Hornsberg 10 m.m. på Kungsholmen i Stockholm” (2010)
- ”Detaljplan för kv Hornsberg 10 mm” (2010)

11. Appendix

Appendix 1: Utvärderingsmodell

Pilotstudien bygger på en utvärderingsmodell som består av sju steg:

1. Kvalitativa mål:

Första steget i utvärderingsmodellen är att identifiera de kvalitativa mål som ska utvärderas. Rör utvärderingen ett område som omfattas av ett gestaltungsprogram eller motsvarande, är det främst i programmet de kvalitativa målen bör vara formulerade.

2. Frågeställningar:

Efter att de relevanta kvalitativa målen identifierats omformuleras dessa till konkreta frågeställningar som går att besvara. Detta steg i utvärderingen handlar alltså om att hitta specifika frågeställningar som fångar essensen av de mer generellt formulerade målen.

3. Utvärderingsdeltagare:

När frågeställningarna är formulerade identifieras relevanta deltagargrupper, som i själva utvärderingsfasen ska ge sin syn på de kvalitativa målen genom de olika frågeställningarna. Detta görs genom en målgruppsanalys som baseras på gestaltungsprogrammet eller övriga styrande dokument för området. Primära och sekundära målgrupper identifieras. Den primära målgruppen för ett bostadsområde är brukarna – de som bor i området, medan exempel på sekundära målgrupper kan vara personer som i framtiden skulle kunna överväga att bosätta sig i området, eller personer som av någon anledning vistas i området trots att de inte bor där.

I vissa fall kan det även finnas anledning att insamla synpunkter från personer med ett särskilt perspektiv på området. Det kan till exempel röra sig om särskilda yrkesgrupper eller personer med särskilda behov (exempelvis funktionsnedsatta).

4. Utvärderingstekniker:

Beroende på frågeställningarnas och respondentgruppernas karaktär kan olika utvärderingstekniker vara olika väl lämpade.

- a. Gåtur: Deltagarna följer en utmarkerad rutt i valt område och besvarar individuellt olika påståenden på olika platser genom att välja ett av sex svarsalternativ: från ett till fem för ”instämmer inte alls” till ”instämmer helt och hållet” samt ”vet ej”. Påståendena är direkt kopplade till de olika frågeställningarna, som i sin tur är kopplade till de kvalitativa målen. Antalet svarsalternativ är satt till fem (exklusive ”vet ej”) eftersom forskning antyder att det ökar reliabiliteten att erbjuda respondenter ett

mittenalternativ. Det finns dock även argument *mot* att erbjuda ett mittenalternativ, exempelvis att respondenter kan tendera att välja mittenalternativet på grund av bristande motivation, så kallad ”satisficing” (SCB ”Frågor och svar: om frågekonstruktion i enkät- och intervjuundersökningar”).

Gåturen lämpar sig främst för frågeställningar som går att knyta till specifika platser i området.

- b. Fokusgrupp: Efter varje stopp under gåturen genomförs en kortare fokusgrupp där deltagarna tillsammans diskuterar frågeställningarna under ledning av en samtalsledare, som följer en mer eller mindre strukturerad frågeguide.

Fokusgrupper tjänar framför allt syftet att deltagarna får möjligheten att tillsammans resonera sig fram till mer nyanserade och kvalitativa bedömningar.

Om fokusgrupper görs i kombination med gåturen finns också möjligheten för deltagarna att utveckla sina åsikter med djupare resonemang kopplat till de i gåturen redan besvarade påståendena.

- c. Intervju: En enskild individ intervjuas beträffande en eller flera frågeställningar.

Intervju lämpar sig särskilt väl om det finns enskilda individer med insyn i specifika aspekter av området och de mål som ska utvärderas.

5. Förberedelser:

Beroende på vilka utvärderingstekniker som väljs krävs olika förberedelser.

- a. Gåtur: Förberedelserna inför en gåtur handlar i första hand om att koppla de olika frågeställningarna, som bedöms lämpliga att besvara genom en gåtur, till olika platser i området. När platserna är bestämda görs en bedömning av vilken rutt som ger bäst förutsättningar för att besvara de olika påståendena. Till exempel kan ett visst påstående kräva att deltagaren gått på en viss gata för att komma till punkten, eftersom påståendet handlar om gatan i fråga.

I vissa fall kan flera påståenden placeras på samma punkt, något som kan underlätta för deltagaren som ska orientera sig i området.

- b. Fokusgrupp: Förberedelserna inför en fokusgrupp handlar i första hand om att ta fram en frågeguide, för samtalsledaren att förhålla sig till under samtalets gång. Syftet med en fokusgrupp är att det ska bli ett öppet

samtalsklimat, vilket kan motverkas av för mycket struktur. Samtidigt krävs en viss struktur för att kunna generera en förväntad mängd insikter.

- c. Intervju: Förberedelserna inför en intervju handlar i första hand om att ta fram en frågeguide. Då intervju sannolikt valts som utvärderingsteknik eftersom det finns ett specifikt frågeområde att utforska, bör det i utgångsläget finnas relativt tydliga frågor att strukturera en frågeguide kring.
- d. Enkät: Förberedelserna inför en enkätundersökning handlar i första hand om att formulera själva enkäten. Utöver detta bör beslut tas om huruvida enkäten ska skickas ut i analogt eller digitalt format. Fördelen med en analog enkät är att det kräver mindre teknisk kunskap och förarbete. Fördelen med en digital enkät är att det förenklar analysarbetet, i synnerhet om det rör sig om en stor deltagargrupp.

6. Utvärdering:

De valda utvärderingsteknikerna genomförs. Om gåturer görs i kombination med fokusgrupper förs fokusgrupperna med fördel i samband med gåturen, för att kunna koppla samtalen till de individuella upplevelserna från gåturen.

Intervjuer genomförs med fördel efter övriga utvärderingstekniker eftersom lärdomar från exempelvis gåturer eller fokusgrupper kan bidra till intervjuarens förståelse för de ämnen som intervjuerna berör.

7. Analys:

Analysfasen inleds genom att resultaten sammanställs i diagram och tabeller. När utvärderingsresultaten från de olika utvärderingsteknikerna sammanställts inleds analysfasen. För de olika frågeställningarna, som var och en ska vara kopplade till ett eller flera av de identifierade kvalitativa målen, sammanvägs de inkomna svaren från de olika momenten, exempelvis gåturer och fokusgrupper. Därefter görs en bedömning av i vilken utsträckning de olika kvalitativa målen kan bedömas vara uppnådda.

Appendix 2: Karta för gåturer

Appendix 3: Svarsenkät för påståenden till gåturer

Innan vi börjar skulle vi behöva lite bakgrunds-information om dig

Ålder: _____ år

Kön

Kvinna

Man

Vill ej uppge

Bostadsområde jag bor i idag: _____

Boendesituation: _____

Gåtur

Stopp 1: Hornsbergs strand - Mot bebyggelsen

	Innehåller du alla					Innehåller du del					Anmärkning	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
1A												
1B												
1C												

Stopp 2: Moa Martinsons torg

	Innehåller du alla					Innehåller du del					Anmärkning	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
2A												
2B												
2C												

Stopp 3: Hornsbergs strand - Mot vattnet

	Innehåller du alla					Innehåller du del					Anmärkning	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
3A												
3B												
3C												
3D												
3E												

Stopp 4: Brovaktarparken

	Innehåller du alla					Innehåller du del					Anmärkning	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
4A												
4B												
4C												
4D												
4E												

Stopp 5: Eyvind Johnsons gata

	Innehåller du alla					Innehåller du del					Anmärkning	
	1	2	3	4	5	1	2	3	4	5		
5A												
5B												

Stopp 6: Nelly Sachs park

	Förbiktar 19-24					Andersnätter
	1	2	3	4	5	
GA						
GB						
GC						
GD						
GE						
GF						

Stopp 7: Lindhagensgatan

	Förbiktar 19-24					Andersnätter
	1	2	3	4	5	
GA						
GB						
GC						
GD						
GE						
GF						

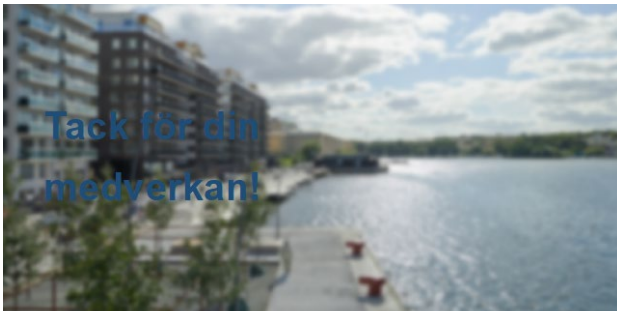
Stopp 8: Kristinebergs strandpark

	Förbiktar 19-24					Andersnätter
	1	2	3	4	5	
GA						
GB						
GC						
GD						
GE						
GF						

Stopp 9: Soldäcken

	Förbiktar 19-24					Andersnätter
	1	2	3	4	5	
GA						
GB						
GC						
GD						
GE						
GF						

Appendix 4: Samtalsguideguide fokusgrupper

1. Deltagarna presenterar sig själva kort och beskriver sin relation till nordvästra Kungsholmen. Om de bor i området berättar de när de flyttade dit och varför.
2. Hela gruppen diskuterar fritt hur de resonerade när de besvarade de olika påståendena, ett och ett i tur och ordning, och kommenterar varandras resonemang.
3. Hela gruppen diskuterar de olika målområdena vart och ett för sig – var finns det brister och förbättringspotential?
4. Deltagarna får var och en berätta, på en övergripande nivå, vad de tycker om nordvästra Kungsholmen. Om de bor i området får de berätta huruvida de tror att de kommer bo kvar eller inte (varför/varför inte?). Om de inte bor i området får de berätta huruvida de skulle kunna tänka sig att flytta till området (varför/varför inte?)
5. Deltagarna får möjlighet att fritt tillägga ytterligare kommentarer, kopplat till valfri aspekt av området.

Appendix 5: Samtalsguide intervjuer

1. Intervjupersoner beskriver sin roll
2. Intervjupersonen beskriver sin relation till nordvästra Kungsholmen
3. Intervjupersonen beskriver vad som, utifrån hans/hennes perspektiv fungerar bra, respektive mindre bra, i nordvästra Kungsholmen
4. Övriga synpunkter/kommentarer